

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybe Lietuvniku“
 Published every Wednesday
 Brooklyn, New York.
 Yearly subscription rates:
 In the United States and
 Canada \$2.00
 To Foreign Countries \$2.50
 Advertising rates on applica-
 tion.
 Address all communications
 to publishers:
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
 120-124 Grand st.
 Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

„Vienybe Lietuvniku“
 Išleista kas trečiądienį
 Brooklyn, N. Y.
 Prenumerata metams;
 Suvienytose Valstijose ir
 Kanadoje \$2.00
 Europon ir kitur \$2.50
 Prenumerata mokama iš vir-
 šaus. Prenumeratos metas
 skaitosi nuo laiko užrašymo,
 ne nuo Naujo Meto.
 Apgarsinimų prekių klaus-
 kite laišku.
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
 120-124 Grand st.
 Brooklyn, N. Y.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 6.

Brooklyn, N. Y., 5 d. Vasario (February) 1908. m.

Metai XXIII.

ENTERED AT THE BROOKLYN, N. Y., POST-OFFICE AS SECOND-CLASS MAIL MATTER

Lietuviu moteriu klausimas.

Rusų publicistas Zasadimskis aprašo, *) jog senovėje dar puslaukiniai žmonės neturėjo jokio supratimo apie teisybę ir lygybę. Meilė artimam buvo visai jiems nesuprantama teip, mes šiandien ją žinome. Spėka tuomet valdė žmonių jausmus, ir niekas neskaitydavo nedoru silpnesni pavergt. Žinoma, fiziškai labiau silpnėnė buvo moteris. Todėl ji patapo pavergta iki žemiausio laipsnio. Medžioje ant moterų klaidžiodami po girias puslaukiniai mūsų praprobčiai vyrai gaudydavo moteris ir priversdavo pasiduoti savo geiduliams. Pas negrų gentę vadinama „papua“, ant salos Borneo, Naujoje Kaledonijoje ir kitose vietose, dar ir dabar yra nuo senovės užsilikęs paprotys gaudyti moteris. Tas ypatingai atsibuna pavasariais, kada prabunda lytinis instinktas. Australijoje iki vėliausių laikų, reta moteris numirdavo naturaliskai: ją visi naudojo, o paskiaus papiandavo ir suvalgydavo. Pas gentę „kari-bu“ moteris tarnauja netik tai vyrų geidulio užganėdini-mui, bet ir nešimui viršūnių sunkenybių. Pertai daug jų nelauki užsta ir vyrai privers-tai buna eit į kares, kur suima moteris ir gabena pas save. Sidnėjūje vyrai sekančiu bu-du medžioja sau pačias. Užėję kur beginklę moterį, su lazda ar mediniu kalaviju užglūšija nelaimingą smugiais į galvą ir velka ją į mišką; atsipeikė-jus, pasielgia teip blaiviai, kad šios galdynės žmogui plun-kna dreba rankoje aprašyt. Jeigu dar lieka gyva, tai ją vedasi pas save į vergūvę; jei-gu pasimiršta, tai ten pat pa-daro iš jos puotą — sudrasko ir suvalgo. Amerikos indijie-čiai skyrė moterims už parei-gą dirbt ir kankinties dieną ir naktį. Moteris turėjo rūpintis apie vaikus, nešiot vandenį, vilkt malkas, išdirbinėt žverių kailius, gamint valgi, karės lauke sustatyt ir išardyt sėt-ras, kinkyt vežimus ir t. p. Bušmėnai jau iš mažes jauki-no mergaites nešt didelius glė-bius medžių, ir teip ruošdavo jas prie busiančių pačių, kaip dabar kaimietis auklėja ir jau-kina arklį. Vyras ir pati pas-senovės žmonės mažai šnekė-davo tarp savęs, o niekad ne-baikaudavo, ne gi valia buvo moterei akyvaizdoje vyro su-

sijuokt. Tai buvo seniau. Arglijos mokslinčius Taylor vadina-tas praėjusias galdynės — lai-kais kvailaus rašymo. Ir tas buvo netik pas teip vadi-namus laukinius ir puslauki-nius žmones, bet ir pas aukš-tai pašokusius civilizacijoje egiptėnus, asirus, vėliaus pas romėnus ir graikus. Žinoma, švelnesnėje formoj, bet visgi buvo.

Kada mes apie tą skaitom, ir palyguam šių dienų mote-ries padėjimą, randam ji jau kitoki. Tokios moterų vergū-vės jau nėra. Be karių ir su-kilimų iš moterų pusės, jų pa-dėjimas atsimainė į geresnį ir vis mainosi. Tas dėlto, jog mainosi pati žmonija. Kiek-vienas šimtmetis pastumėja žmoniją pirmyn vis didesniai suoliais. Žmonės šviečiasi to-bulinasi, pažįsta patį save ir kitus. Vyras pažino, kad mo-teris yra tai jo motina. Mote-ris vel pažino, kad vyras jos tėvas. Ir tamsiausi žmonijos klodai pradeda jau skaityt Gamtos knygą. Joje yra už-rašyta, kad kiekvienas žmogus yra prigimties dalele. Šian-dien žmogus jau netik tai mo-terį pradėjo žiūrėt, kaip į sau lygų, į savo draugą, bet kiteip apsieina net su gyvu-liais. Draugijoje kas sykis tampa išleidžiami uždraudi-mai nenušt gyvulio, išimant blėdinguosius. Dar tik kudi-kis kankina katuką ar šunytį, pakol jis augdamas pama-tų, jog tas negerai. Senovės žmonija irgi buvo kudi-kis. Šiandien auga į vyrą.

bet moterų klausimas da ir šiandien tebėra galutinai neiš-rįstas. Ji supainiojo naujosios galdynės kapitalizmas. Jis mat pavergė vyrą, ir per tai sus-tabdė moterės išsilaisvinimą Nors paviršium ir išrodo, jog kapitalizmas sulygino vyrus su moterims — ima lygiai į pabirkus, duodo moterims vietas įvairiose valstybės įstai-gose, kaip va — mokyklose mokintojaut, krasoje vest rei-kalus, geležinkelių biuruose vest knygas ir teip toliaus, vienok moterės teisės nėra pil-nai su vyrų sulygintos. Mote-ris gali dirbt viešose įstaigose, bet nevalia joms turėt balso prie tų įstaigų įkurimo. Kur žmonės demokratiškai renka sau valdžią, dar ten dalyvauja tik vyrai, — išimant beveik tik vieną Finlandiją!

Matome, kad demokratijos dvasė da nespėjo žmonių ap-šviest. Šviečia, bet dar ne su-pilna spēka. Vyras dar nepil-

nai išsivystė. Reikia jiems da-daug apšvietimo, ir apšvie-tusiomis moterims reikia jau iš-savo pusės kovot už demokra-tiją su vyrų rankose esančia valdžia.

Tokia kova kasdien eina smarkyn. Suprantama, mote-ris kovoja ne su savo vyrais, su kuriais gyvena, bet su draugijos forma, kuri ją at-stuma nuo viešo politiško dar-bo. Kovoja su valdžiomis. Skaitem tik neseniai laikraš-čiuose, kad Anglijoj ir Vokie-tijoje buvo didelės moterų de-monstracijos — reikalauja duot balso. Prancuzijoje, Rusijoje ir Lietuvoj renka nuo moterų parašus ir duoda prašimus į parlamentus — reikalauja bal-so. Amerikoje, toje giliausiai pavgusioje moterį šalyje, nors tokios aštrios moterų ko-vo, kaip viršui minėtose kraštuose dar nesimato, te-čiaus moterų judėjimas dru-čiai kitu keliu. Čionai, šalip daugelio įvairių smulkesnių moterų draugijų, yra teip va-dinama „Visuotina moterų klubių sąjoda“ (General Fe-deration or Women's Club) Si sandora turi su viršum 3.000 moterų klubių. Sąnarių yra apie 150.000. *) Tiesa, kad šios sąjodos tikslai yra ne po-litiški: konstitucijoje rašo: „mes stengiamės moteris ap-šviest draugijos, literatūros, dailės ir moksliskos kultūre-„klausimuose“, vienok, kas gi nežino to, kad apšvietę mo-teris visų pirmu pareikalaus politiškių teisių, tai yra lygaus draugijoje balso?

Tokius moterų siekius įvai-rinose pavidaluose statomus, remia patys vyrai, — ne val-džią turintieji, bet progresis-tai ir darbo organizacijos, ku-rie jau seniai gyvenime paty-rė, jog kaip vyrų, teip ir mo-terų reikalai yra vienodi. Šian-dien jau abeji ta patį jungą velka, abeji nuo viešų reikalų atstumti. Didelė visuomenės dalis yra atskirti nuo savo darbo vaisių, ir priešinasi tam. Tą patvirtina socialdemokra-tų ir darbo organizacijų pro-gramai, kur reikalauja mote-rims lygaus balso; tą patvirtina ir praėjusios savaitės Vo-kietijos moterų demonstraci-jos, kurias vedė beveik patys vyrai — darbininkai, ir net su policija susirėmę minios, pra-liejo kraują.

Vienok moterų reikalavi-*) Keletas tokių sąjodos klubių yra net kituose kraštuose: Loudone, Bombay, Ceylone ir Fietineje Ame-rikoj.

mai seniaus nebuvo teip įvai-riai statomi, kaip dabar. Ko-dėl? Dėlto, kad jie nebuvo pa-zinti, ir dėlto, kad nebuvo ap-sišvietusių moterų. Tie reika-lai dabar tapo pažinti pačių apšvietusių vyrų ir moterų ir abeji sustojo greta į kovą, rei-kalauja — duokit mums lygų balsą! Apsišvietimas veda prie susiorganizavimo ir draugiji-nės revoliucijos. Vienur jau parodė tokios revoliucijos žen-klus, kitur dar ruošiasi.

Ir pas mus, lietuvius, mote-rų klausimas jau šiemet nebe-svetimas. Lietuvoje tveriasi tam tikra moterų sąjunga, ku-ri stato už tikslą šviesti ir la-vinti moteris draugijos ir poli-kos klausimuose. Lygus balsas bus irgi viena iš pirmiausių iš-lygų. Amerikoje teip pat ap-sireiškia lietuvių moterų kru-tėjimas. Silpnas, dar tykus. Bet kas gali sakyt, kad jis ne išaugs į rimtą klausimą? Vy-rams lietuviams reikia prie jo prisiruošt — ne su kumščiais prieš moteris, bet su blaivum protu. Moterims reikia iš pat pradžių teip pradėti darbą, kad jis nepasirodytų vyrams kokiū tai maistu. Ir kad teip pradėjus darbą vyrai mote-rims padės, tai nėra abejonės.

Kokie yra moterų reikala-vimai? Apie tą, kad moterims rei-kia lygaus balso politikoje, tai yra renkant valdžią, ku-riant visokias įstaigas, tai jau minėjau augščiau. Tą pripažį-sta visos progresyviškos ir darbo organizacijos.

bet tas reikalavimas nie-kuomet, arba labai negreit bus moterims išpildytas, jeigu jos reikalaus tik kelios, o ne di-delė dauguma. Ir tai nežiurint uė į tą, kad už jas užtaria so-cjalistų partijos ir darbo or-ganizacijos. Vyras yra jau moterų vaikai. Motinos ir abelnai moteris per pusę spar-čiau paskubintų demokratijos atsiekimą, jau tiek savo įtek-mam paremdamos vyrų kovą prieš negerą tvarką, jau tiek auklėdamos demokratiškoje dvasioj gentkartes.

Reikia tam tikro naminio ir savitarpinio moterų auklėji-mosi, kaip ir dabar vyrai auk-lėjasi darbo organizacijose: raštais, prakalboms, agitacija ir mokinimusi demokratiško organizacijos budo. Kiteip ir trumpiau pasakius, reikia sau organizuotis, — organizuotis ir šdirbt tokį auklėjimosi pro-gramą, kūs duotų kiekvienai lietuvei moterei, kaip toki, platų švietimosi lauką. Pro-gramai duotų m. degą pats at-

sižvelgimas į moterės pareigas.

Kokios tos pareigos?

Moteris lietuvi, kaip ir di-džiama moterų darbininkių Amerikoje, pildo tris šias fun-ckijas: 1) gimdo 2) auklėja ir 3) veda namų ūkė. Apie mo-teris einančias į pabirkus, čio-nai neminiu, — priskaitomos jos prieš vyrų darbininkų. —

Įš visų tų trijų pusių ji yra teipgi darbininkė. Už gimdy-mą ir auklėjimą, visuomenė privalėtų jai mokėt algą, — nes ji pati paneša sunkenybes tiekdam draugijai sąnarius. Teip pat ir už vedimą namuose ukės privalėtų draugija mokėt, nes ji aprupina darbi-ninko namini gyvenimą. O darbininkas jau dirba draugi-jai. Dabar vienok draugija nieko moterei nemoka, — tai yra moka tik vienam vyrui, kurs parsinešes algą, moka iš-tų vyr moterei — pasidalina ar ba stačiai sakant, — abu su-valgo, ką vyras uždirba.

Dalykas čionai ne tame. Reikia surast moterės padėji-mo vietą. Moteris yra darbi-ninkė. Kaip darbininkė ji turi žinot savo amatą. Vyras ir moteris, kurie eina į pabri-kus, jie turi mokėt savo ama-tą. Tas pats yra reikalingas moterei, šeimosininkai ir namų darbininkei, kuri atlie-ka darbą gimdymo, auklėji-mo ir namų ūkės vedimo. Nuc-tų trijų funkcijų, ypač nuc-dviejų pirmųjų moteriškė am-žinai nebus palinosuota. Pati prigimtis suteikėjai ypatybę gimdyt. Vyras to negalės nie-kuomet. Pati prigimtis suteik-ėjai kudiško maitinimui orga-nus. Vyras niekuomet to ne-atliks. Moteris gavusi gamtos pavidimą gimdyt ir augint, jau tuomi patim arčiausiai ta-po pastatyta nuo pačios pri-gimties prieš šeimynų ugniaku-ro. Ilgi amžiai praeis, pakol toks padėjimas ims kitokį pa-vidalą. Ir reikia moterei švie-ties, savo padėjimą suprast, savo sakysim pareigą mokėt: gimdyt ir auklėt draugijai ge-rus piliečius. Apsišvietusi mo-teris, jau pats per save su-prantama, veikia supras ir politiką, duos stebuklingą spēką darbininkų judėjimui.

Šitokią papėdę lietuvi mo-teris susiradusi, organizuoti-savo tarpe, mokintis skaityt ir rašyt, leisti savo laikraštį ir knygoties gvildenančias mote-rės amatas, susidedantį iš vir-sų minėtų trijų funkcijų.

Uri bus darbas dešinės ran-kos. Kairoji ranka visuomet te-gul bus ištiesta prie politikos.

Ir dešinei atlikus savo darbą visuomet pasinaudos kairioji ir vice versa (atpenė). Abi gyve-nime pasivaduos viena kita.

Tokiu keliu eidama lietuvi moteris, netik tai auklės gerus lietuvius piliečius, ne tiktai pastumės ir patvirtis dvasioje savo vyrus prie kovos už buvį, bet visuomet bus pasiruošusi stoti net į revoliucionierių eil-es.

J. O. Širvydas.

Vartotoju draugijos Anglijoje.

(Užbaiga).

Bet su tuomi da neušibaig-tia vartotojų nuveikti geri darbai. Vartotojų draugijos mės į metą Anglijoje gerina laipsniškai darbininkų buvį, platina apšvietimą ir savo są-narių išsilavinimą demokrati-joje; be to aulinkui tarp jų bujoja broliškumo ir pasigel-bėjimo dvasė.

Pranešimai už 1906 metus parodo, kad nuo tos dienos, kaip prasidėjo vartotojų judė-jimas, kur tik jis stipriau įsi-kūrė, ten statistiškai pasirodė sumažėjimas liaudėje ligų ir mirtis. Darbas, kurį varo vartotojų draugijos yra praktiš-kas iš keleto pusių. Minėtinai:

1. Pirmų pirmiausiai prati-na žmones prie vienijimosi ir bendro vedimo savo reikalų. Prie to, šviečiasi dar.

2. Žmonės savo sutauptus centus deda ne į pavienių ypa-tų bankus, bet apverčia savi-tarpiniam palengvinimui gyve-nimo dėl vieni kitų; prieg tam pinigai neša dividendus, kaip ir bankuose; ir tų dividendų čionai jau niekas, kaip tai bankuose daroma, nebenu-brauko.

3. Sąnariai gauna pigesni ir geresni pirkinį.

4. Vartotojų draugijos iš le-to jau bendrina savo turtus, auklėja demokratiškai ateti-ties respublikai kapitalą, kaip dabar daro milžiniški trustai ir sindikatai. Todėl ir iš mok-liškosios pusės vartotojų draugijos turi atramą, — jos grindžia socialiskam pervers-mui taką.

Vartotojų draugijų pamatas yra — liaudies vienybė. Nors paviršium ir išrodo, kad žmo-nėms nėra prieš ką vienyties. Vienok kas giliau įžiuri į gy-venimą, tas mato ką kitą. Ma-to, kaip gimsta galingos ka-pitalistų korporacijos, bendro-vės, trustai ir sindikatai. Jie eksploatuoja (išnaudoja) pla-

Žr. „Naujencje Obozrienije“ N. 1, 1901 m. pag. 1-15. „Senovinės žmo-nijov protiškas stovis“.

čią visuomenę keletu pralobimui. Jie duoda kyšius valdžiai ir gadina ją iš šaknų doriškai, paperka valdininkus, idant be bausmės galėtų sotint ir ant tolesnio savo alkstančius jausmus, — kraut begalinis lobius prie šalip esančio visuotinio suskurdimo, kraut lobius liaudies lėšomis. Jie išprašo valdžios uždėti ant tavorų muitus, ir žmonės tą pila į jų kišenes. Jie gauna visokias nuolaidas ir paliuosas, kurias turėdami skersai ir išilgai visuomenę apiplėšia. Jie paperka redaktorių plūksnas, advokatų ležuvį, kunigų pamokslinčių ir mokyklų profesorius, idant visi šauktų, jog čia yra „gerovė“, duntų žmonėms akis, o tuomet rpu susivieniję piniguočiai laiko savo rankas visuomenės kišenėse.

Ką gi tokiam atvejuje prieš teip stipriai suorganizuotą privatino kapitalo galybę reikia daryt? Juk toliau laukiant, — laukiant jo susikuoipimo ir perėjimo į visuomenės rankas, tiek tai žūsta žmonių skurdė! Ar gi tat nereikia ir pačiai liaudei vienytis, šviestis ir jau iš anksto pirma sociališkos suirutės atėjimo (kuri, abejonės nėra — a teis), ruoštis prie bendro vedimo savo reikalų? Žmonėms juk reikia savę užlaikyt ir prieš kenksmingą kapitalo slėgimą atsispirt.

Lenktynių amžiai jau leidžiasi į pračities užmarę. Į aščiau mato kiekvienas žmogus, kurs akiliai studijuoja savo amžį, tai yra draugijines sąlygas. Viskas šiandien remiasi ant susivienijimų, kuriuos lenktynės pagimdė. Dabar tik reikia žmonėms sau įsidėt galvon ir niekuomet neužmiršt to, kad susivienijimai turi but palaimingi visai draugijai, visiems žmonėms, o ne keletui ypatų, — kaip dabar yra kompanijose, trustuose ir piniguočių sindikatuose.

Vartotojų draugijos vieną dalį žmonijos susivienijimui jau užėmė. Tas pilno išganimas žmonijai dar nesuteiks, be politiškos kovos. Bet, kaip sakiau, vartotojai žmonėm pagerina sąlygas, duoda pręgą apsišviest, ir tokiu budu pagamina darbo žmonėms čielas eiles susipratusių kareivių — kovot už geresnę ateitę.

S.

Kritika ir bibliografija.

(Žr. „V. L.“ NN 3 ir 5).

Tas paveikslėlis rodo, kad šunjs buvo malonesni negu, bandžiauvų laikuose ponai. Žvėriškumas buvo ne tik pas ponus vyrus, bet ir pas ponais, — nors yra sakoma, jog moterų psichologija labiau palinkusi prie artimo meilės. Teip, skaitome Guzu čio knygoje „Vargdieniai“ apie šiokias ponias (psl. 158). Ponia Kliandija „buvo kletije prie saikavimo dvaro javų, ir kada ukiniukas Bukaitis nu braukė purą, kaip jai rodė — negerai, tai smarki ponia, pagriebusi pluokštą sukabintų geležinių raktų, pradėjo mušt Bukaitį par galvą; nors vi sa galva apsidengė guzais ir papluko krauju, vienok žvė-

riškoji moteriškė, nepakikami nusi tuo terionišku mušiu, liepė pristatyti Bukaitį prie giruų ir žalius rūgius malti. Apšvaigintas žmogus per tris valandas suko girnas, o per jo sukruvintą veidą ritosi griaudžios ašaros“.

Arba vėl. Ponia supyko ant Lauruko, buk negerai indus išplovē, davė jam koletą ypu ir da apskundė vyrui. Tas liepė vaikina rykštėmis užkapoti. Lauruks išspruko iš budedžių rankų ir pasiskandio.

Teipgi dar štai. Tarnaitėms buvo prikastyta švelniai kasiuoti ponios palus, iki ši užsimigdydavo. Jeigu nors kiek aštriau arba peršvelniai kasydavo, — neteip kaip išdykusios ponios nervams mėgosi, tai spirdavo klupanciai tarnaitėi veidą po ko krauju apsiliejusi vėl kaip įmanydama stengėsi įtikti. Dar iššokus iš lovos, ponia neti apdauzdydavo tarnaites per galvą, bet išraudavo plaukų pluoštus iki jos nerami dvasė kankinimais pasisotindavo ir nuilsusi užmigdydavo.

Ponios tarnaitės neįtikdavo jai da ir savę aprėdimu einant į bažnyčią. Ji šikšniu išplaka mergaites už ne teip susipintus plaukus ir randuotas išvaro į bažnyčią.

Prapuola poniai žiedas. Ji užpuola ant tarnaitės. Parneša agrestines rykštes, „patiesė ant žemės, ir be malonės rykštėmis plakė, kraujas tško, o kankinamoji baisiai šaukdama, tvirtino apie savo nekaltumą“. Nuplakus, poąas vėl spyrė prisžint. Ši gynėsi nieko apie žiedą nežinanti. Vėl patiesia, vėl agrestais plakta. „Šimtai kraujo lašų ištriško ir ne vienas įkaltas dyglys, pamėlinavusiam kune pasiliko. Piktų balsu šaukė varginamoji, bet širdise tų žmonių nebuvo pasigailėjimo... Paliovė ją plakė ir visą nutiestą baidiomis zaizdomis, papludusią krauju ir ką tik gyvą nusūntę skalbinį plauti“. — Žiedas paskui pats per savę atsirado, nes pati ponia buvo pametus.

Ant išradimo vergams kankynių ponai buvo ytin gabūs. Terp kitų torturų dar štai ką vartodavo. Neįtikus ponų upui, nuskuzdavo žmonėms plikni galvas, aptepdavo su karšta smala ir aplipindavo plunksnomis. Tada juos paleisda vo ir pilvus susiėmę juokdavosi iš nelaimingųjų, kurie iš gėdos nežinodavo, kur dingt. Arba da štai ką darydavo. „Prasikaltusius“ nurėdydavo nuogai, priiřdavo prie žardo ir duodavo est musėms ir odams. Kankinamieji vergai turėdavo suriřtas rankas ir kojas, todėl negalėjo ginties Uodai apstodavo visą kūną, akis, veidą. Raitėsi vergai nuo kančių. Negalėjai pažint, ar tai balti žmonės, ar negrai priiřti. Teip darydavo su vyrais ir moterimis. Ponams tai budavo smagi regykla. Jie vaikščiojo aplinkui ir braukė su šluočiuke nuo kuno priiřtųjų žmonių prisisiurbusius uodus, idant nauji kraujagėriai galėtų sutupti!.. —

Ponų jaunuomenė, teip vadinamoji inteligencija ypatin gai mokejo platinti kultūrą ir dorą. Štai skaitome pas Guzų, tį apie pagarsėjusias tuose lai-

knose „rojiřkas vakaruřkas“.

Susirenka jaunuomenė, valgo, geria, kortomis muša, ulia voja ir paleistuvauja. Jie laisvai darbuojasi krašto kulturai, ir nemėgsta nė mažiausių varžymų, — darbuojasi išsiřdė nuogai... Jausmai ir gyvuliški instinktai pas juos visuomet atvapi. Nuvargsta „besi darbuodami“ vieni, įsigėdžia jaunų mergaičių. Tų yra apšėiai. Vergų dukrelės laukuose prakaituoja. Poniaičiai paliepia urėdams jās iš lauko pristatyt. Ateina vakaras, urėdas parenka burį gražesnių mergaičių ir varo į dvarą, — varo būznais. Čionai jās varu nu gūdo, nurėdo nuogai ir įstamia pas nusigėrusius ponaičius. Kas ten darosi, kokia ten atibūva „rojiřka vakaruřka“, sunku esti apsaityt ir aprašyt... *

Baigiu peržvelgimą knygučių Guzučio „Vargdieniai“. Sunku yra perduot trumpais žodžiais, ką jis joje apie baudžiauvų laikus aprašo. Skaitytojas geriau padarys, jeigu jį ištaisai per kelis sykius perskaitys. Atkertoju, kad Guzučio išvedžiojimai apie religiją, apie dorą ir popročius ne visuomet teisingi. Bet jis duoda protui apšėiai medegos. Jis verčia palygint baudžiuvas išnykusias pusę šimtą metų atgal su šių dienų baudžiuovais, kurios yra panašios vienos į kitas, kaip vandens du lašai.*

Seniau žmonės vergavo dėl to, kad savo žemės neturėjo, kad neturėjo politiškių teisių. Šiandien vergauja dėlto, kad industrija (šedarbystės) teipgi pateko į pavienių ponų rankas. Rods žmonės jau dangely kraštų turi politiškas teises, gali nubalsuoti, kad visa industrija pareitų į liaudies rankas, ir tuomi industrijuė vergija amžinai pasilikty panaikinta, kaip atsitiko su feodalų baudžiuovais. Bet tas darosi labai iš lėto. Dar labai didelė tamsybė vieřpatauja darbiuinkų klijose ir abelnai visuomenėje. Jau-jau šen-ten prabrėřko ašra miniu susipratimo, reikalavimai liaudies jau kas dieną plačiau visur yra statomi. Vienok dar daug reikia darbo. O tą galės sparčiau varyt pirmu tik tuomet, kada minios plačiau spsišviės. Apšvietimas toks ne tik buržuazijos mokyklose yra žmonėms duodamas, bet ir pačių žmonių tarp savę platina mas.

Kratikas.

In Skaitytojus.

„Vienybės Lietuvniku“ skaitytojai kurių prenumeratos laika išsiibaigė, teikšites atnaujint prisijaut nžmokestį už 1908 m. bei atlygint skolę.

Ir tie ką „V. L.“ buvo pasiusta ant pažiuro užprašiusų, podraug su tais kurių draugai buvo prisuntę adresus, kad pasiųstų laikraštį, tad jeigu norite apturetį ant toliaus „Vienybė Lietuvnikų“, prisiskite užmokesti pusėi metų 1.00 dol., metams 2.00 dol. nes kurie ne prisijus tai šis numeris paskutinis. Pinigus siųskite Mony order, arba registruotu laišku ant šio adreso: J. J. Paukštys & Co. 120—124 Grand st. Brooklyn, N Y.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Vokietija. Socialistai nutarė išnaudot paskut nių dienų atsitikimus ir uesiliaut reikalavus visuotino balsavimo. Jie nutarė įnešt į parlamentą senkančią interpeliaciją: „Iš kokios tai priežasties kancleris mano, kad jau vartotas laike rinkimų visuotinas balsavimas gali užkeukt vienai iš prisiungusių valstijų?“ Kuomet kancleris Biulovas užėjo ant tribunos ir pradėjo dievobaimingai saktų socialistams pamokslėlį, ir toliau, kuomet socialistai tik juokėsi iš jo žodžių, jis jau stačiai pradėjo socialistus kaltinti už paskutinių dienų demonstracijas. Be to, Biulovas net pradėjo drebėt iš sujudimo, nejuokavimai ir tyčiojimais socialistų davedė jį iki visai neinteligentiško įtožimo. Jis ėmė grumot: „Tamistos norite įvesti čia sostapily teroro taktikę. Tos demonstracijos yra tamistoms pavojingos; kurstytojai už tai atsakys“. Tankų tyčiojimais ir pertraukimais priverė Biulovą apleisti tribuną — jo vietą užėmė konservatis tas Kreth. Bet jam neilgai sekėsi kalbėti. Pravardžiavimai ant jo susiliejo į vieną chorą, nieko daugiau nesigirdėjo, kaip: melagis, labras, plėšikas, apgavikas, šaipas it tt. Net pats Bebelis neiškentęs prisirtino prie tribunos ir suriko visu balsu: niekas! Kreth'as potam net išaukė ant dvikovos socialistų Stadhagenų, kuris jam labiausiai dadedė. Po juom kalbėjo socialistas Fisher ir laisvamany- Traeger. Pirmasai tvirtino, kad kaltė už andykščius kraujo praliejimus paola ant policijos ir valdžios, kuri pasiontė bedarbių tarpan šnipus ir provokatorius. Vieną iš tokių provokatorių policija sužeidė, nepažiūsus jame valdžios agento, dabar jis guli ligenbuty. Laisvamany Traeger teipgi valdžiai išmėtinėjo, sakydamas, kad ji neturi tiesos atšalinti nuo politikos tokią daugybę žmonių susirinkusių po raudona vėliava. — Tokios tai ir traukiasi intynės su kaizerio valdžia parlamentas. O bedarbiai, pakol kas, visgi neturi darbo ir duonos.

Anglija. Sausio 22 d. š. m., Anglijos darbiuinkų Partijos susivaziavimo posėdžiuse, mieste Hull tapo priimta rezoliucija, kurioje priima socializma, kaipo galutiną savo partijos tikslą. Už rezoliuciją balsavo dauguma delegatų, atstovaujančių daugiau kaip pusę milijono partijos narių. Kuomet tapo apgarsinta ši rezoliucija, nepaprastas entuziazmas (pradžiuojimas) apėmė visus esančius salęj.

Portugalija. Karaliu nužudė. Vasario 1 diecia atsizymėjo prasidėjimu antros pasauly revoliucijos — tokios kaip treti metai einasi Rusijoje. Mat viršui minėtą dieną tapė nužudyti Portugalijos karalius Karlos ir jo vyresnysai sunus, so sto įpėdinis, Luiz. Atsitiko tas teip sparčiai, kad viename akies mirksny šalis neteko karaliaus ir įpėdinio. Perseklo-

jiniai iš valdžios pusės anaristų, gujimai nuo jos republikonų, sauvaliavimai po jos globa monarkistų, atduota karaliaus valdžia pirmuinkui Franko, — tas viskas per paskutinius metus pagimdė galingą liaudėje revoliucijos bruzdėjimą, nepasikakinimą tiugum karaliu ir reikalavimą monarkiją panaikint. Tuomet tarpu karalius su tironu Franko vis kalo liaudei naujus politiškus retėzius. Ant galo dąėjo iki to, kad nusprendė uždaryt visus rubezius ir padaryt medžioklę po visą kraštą ant revoliucionierių. Dvi valandį vėliaus po to nusprendimo, giukuoti vyrai užpuolė ant važiuojančios iš savo dvaro karaliaus šeimynos, ir, kaip sakėm, sušaudė karalių su sunum. Baisiai didelę įtekme tas padarė po visą Portugaliją. Pranašaujama visa cilė sukilimų. Jau sakoma, jog gubernija Oporto apsišaukė nepri gulminga respublika. Revoliucija prasidėjo. Karaliu apšauktas antrasis sunus Karlos, vaikėsas vardu Manuel II. Jį valdo tironas Franko, tas Portugalijos Trepovas.

IŠ AMERIKOS

Vaina su vorais.

Skaitytojas pamislys, kad čia norim pranešt vainą su zinoma's ilgakojais vabalėliais, tykaučiais ant musių. Apsirikis. Yra dar vorai ir dvikojai, vadinami žmonėmis, kur yra vienok gaudantys muses, tuos pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dabar valdžios iškelė tiems vorams karštą karę, areštavo jų netoli šimto ir visų bylos, sudėjus į kravą, išneša į du milijonu dolerių. Štai kame jų kaltė. Žmonės, pačius dvikojus žmones. Tai — pinigų skolintojai, žinomi Amerikoje „pawu-brokeriai“. Philadelphiaje dab

okina vogt ir... Koks tai prisig... tatum!

istus. Tas pinigociams... Todel po... aveisiu priedanga, jie ta... bininku minia reguliuos...

ciausiai aprupintu tuos zmo... nes. Bet tas laikrascu sau... smas veikiausiai pasiliks balsu...

buklai buvo skaitomi didziau... siais veikalais zmonijos genijo... keli amziai prieš Kristaus gi...

Tarp Easton ir Bethlehem... Pa., virsuj mineta kompanija... atleido 300 zmoniu nuo darbo...

kad esant siandieninei tvar... kai, negalima to visko su sy... kiu prasalint. Todel ragino...

ir visuomenę patol nebus su... brendus, kol visi arba nors... dauguma jos ūrių parodys...

ISUR. Savimai pildosi... aitytojas garsiu... nygos „Pažvel... kurios vertimas...

Japonu reklamos. šunku kur kitur surasti gra... nes reklamas, kaip Japo... j. Vienas prancuzu laik...

Suėmimas plėšiko. Švedijos sostapily stēmė... Rusijos plėšiką, kurs su ke... liais savo draugais 1907 meto...

Naujas išradymas. Paryžiuje padarė daug triuk... šmo viena ypata, apsigarsinus... galinti padaryti iš juodojo an...

Iš lietuvišku dirvu Amerikoje Brooklyn, N. Y. Atvykus... drg. Antonovui į mūsų did... miestį su prakalbomis, ir dr tē...

Rezoliucijos. Išklause eile Antonovo pre... lekciju iš moterų klausimo, kurias parengė Brooklyno...

Youngstown, Ohio. Šiuom... laiku darbai, abelnai visoki, eina blogai, kai kurie fabri...

darbiu, sie keli...

reklamoms, kaip Japo...

plėšiką, kurs su ke...

daug triuk...

Amerikoje Brooklyn, N. Y. Atvykus...

Rezoliucijos. Išklause eile Antonovo pre...

Youngstown, Ohio. Šiuom...

tos mokesčiai kokią gau na!?" — Jei tas teisybė, tai bu- tų didelė gėda teip daryt lie tuviui ir da gi socialistui!

Šeip lietuviai nieko svar- haus neveikia, mažai yra ir kam veikt ką nors labui lietu- vių ar abelnai darbininkų.

Ant metų nauju, nekuriu apsiliejo krauju—vis tai mus rymo katalikai. Ar ne garbė jiems?!

Keperza.

Beckemeyer, III. Šis miestelis dar neseniai įsikūrė, neseniai dar ir lietuviai pradėjo čia apsigyvent. Darbų čia labai daug nėra, vos viena anglų kasyklė; taigi per daug žmonių patilpt negali. Vienok regis jau atidarys ir daugiau kasyklių.

Kai visur, teip ir čia, darbai sumažėjo jau nuo pradžios gruodžio, ir lig šiam laikui vis dar silpnai slenka. Žmo- neliai nerimauja iš priežasties krizis ir kelias kitur darbo jėškoti. Kiti naujai pribuna, bet ir vėl apleidžia, mislyda- mi rast kur nors geriau; ir to- kiu budu praleidžia savo sun- kiai uždirbtus centus, o gero teip ir neatranda. Visur kri- zis viešpatauja. Jei kur kokias dirbtuvė arba kasyklė, dar ir dirba, tai visgi ten negali visi patilpt.

Ir mūsų miestelio lietuviai, vieni pakelia sparnus lėkti jėškoti kur geriaus, kiti vėl ramiai kenčia, kad neišsikaš- tavus praleist sunkų laiką, ku- ris vis labiau apsiereiskia. Sunkymečiams užstojus, žmo- nės nupuola dvasioje, jokių geresnių sumanimų nebedaro. Visgi yra viltis, kad mūsų vientautėiai nepasiliks pasku- tiniais. Nors mažas čia jų bu- relis, ir nevisi ramiai apsigy- venę, vienok dar ir A.L.S. kuo- pelę subudavojom. Laikui be- gant gal pasiseks ir LSS kuopelę įkurti; kad tik biskj geresni laikai pasirodys.

Lietuvių čia randasi ketu- rios šeimynos ir apie 10 pa- vienų. Susipratime stovi ant pusės, kiek protaujančių, tiek miegančių; bet antikimas tarp vietinių lietuvių ligšiol da ne- blogiausias, išimant mažesnes ntrigas. Ag ir kitur kviečiai be kukalių retai kur randasi.

Nedėlioį, t. y sausio 25 d., susijė keletas pas vientautį A. Švenčiuną, besikalbėdami apie šio laiko blogą surėdimą, užminėm paaukaut kiek parė- mimui kovojančių už laisvę; visi noriai pritarė ir sudejo \$4.50. Buvo dar surinkta nuo kitų vientautėių \$2.50. Viso- labo \$ 6.50 Aukautojai vienba- siai aukas skiria LSDP.

Visiems aukavusiems š r- dingai ačiu už jūsų prijaunimą kovai už laisvę. (Aukas prie- mėm ir vardus pagarsint pa- siuntėm „Kovai“.—Red.)

J. Raulinaitis.

Peaboby, Mass. Čionai sausio 5 d. atsitiko baisi žmogūdystė. Tulas Liudvi- kas Kubak tapo išviliotas per savo mylimąją merginą Le- vandovskitę į laukus, kur ji su kitais sėbrais vaikina už- mušė ir žvėriškai išmėsinėjo; visas buvo peiliais subadytas, lytiški organai išpianiti ir jo

kepurėn sudėti!.. Žmogū- džius visus suėmė ir be abejo nės jų laukia mirtis.

Visos tos dramos veikėjai — lenkai. Todėl dabar vietini- ai amerikoni visiems len- kams neduoda gatve praeit, švilpia ir kolioja. Nuog to, ži- noma, nukenčia ir lietuviai. Nes čia gyvenanti lietuviai ypač iš Vilniaus gubernijos, mėgsta savę lenkais vadint. Persekioja dabar ir juos.

Lietuvių čionai yra apščiai, bet apgailėtina tamsybė tarp jų viešpatauja. Laikraščius vos keletas teskaito.

Darbai čia lig šiolai tjo ge- rai. Tik dabar jau pradėjo menkėti.

A. Cekavičius.

Schenectady, N. Y. Pas vietinius lietuvius pažymus ki- limas augštin. Bruzda įkurt „Tautišką Namą“. Per Naujos Metus suvienytoms visų vieti- nių lietuvių pajėgomis atsibu- vo dailus susirinkimas ir pasi- linksminimas. Pelno davė j \$75.00, viskas eis „T. N.“ į- kurimui.

Prisidėjusi prie viršui minė- to „T. N.“ įkurimo „šv. Kazi- miero Draugija“ bujoja, Meti- niam susirinkime pasirodė turianti apie 50 sąnarių ir \$1. 100 kapitalo. „Apšvietos Kliubo“ sąnariai siekia skai- čių į 70, o išlas velgi į \$109. Abi jos remia sumanimą, ir žada tas viskas geras pasek- mes. Apskaičiuota, jog staty- mui „T. N.“ bus galima su- rinkti apie \$1.500.00. Turint ant rankų kokius \$900, jau bus galima pradėti darbą. Dauguma dabar dar vis bau- ginasi blogų laikų, bet tas ne- tori pamato: laikai visgi kuo- met nors pasigeris, be to da- bar ir namui vieta galima gaut pigiau papirkt, paimant bile kokį budinką ir ten įku- riant svetainę ir knygyną. Be darbėse bus laiko jį įtaisyt, bus kur prisiglaust. susirinkt pasišnekėt ir apšvietimu savę užsiimt.

Randasi jau ir priešu „Taut- Nam“ įsteigimui. Sako: jūs tik biznį norit pasidaryt. — Broliai! Ar gi jūs nematot prie ko mus privedė iškriti- mas? Eikim prie vienybės.

Tamsumas žmonijai ir blogus laikus atgabena. Švieskimės, vienykimės. Kapitalistai labiau džiaugiasi kada žmonės palaidi kaip gyvuliai, sau gy- vena. Lengviau duodasi išnau- dot. Taigi neduokime jiems džiaugtis.—

Dar vėl kilo pas mus suma- nimas uždėt labdariną ar prieglaudos namą (kur atsiras tinkamu), kudikiams, nelai- mingiems augusiems, suže- stiams arba ir už laisvę nuken- tėjusiems. Tam tikslui lietu- viai čionai jau sumetė \$356. Pinigus tuos dabar įdės į „T. N.“ įkurimą, paskui ištrauks ant to, ant ko yra sudėti, kaip tik bus pradėta prieglaudos darbas.

Daug jau turim pradėję ge- rų darbų, tik eikit šia vien- tačiai iš Schenectado, mum- i pagelba.

J. P. Egdintis.

Iš Lietuvos.

Sintautai. (Suv. gub.).

Sudegus Sintautų bažnyčiai buvo jau suaukta keturios sueigos. Kilo klausimas apie bažnyčios pastatymą. Pakol- kas nieko dar nenutarta. Žmo- nės pasidalino į dvi priešingas kuopas. Viena kuopa drauge su vietiniais kunigais ir viršai- čiu nori statyti muringą bažny- čią. Kita kuopa, da skaitlin- gesnė, nori medinės. Visus ne- norinčius muringės, klebonas vadina „bedieviais“, „marija- vitais“ ir masonais. Žmonės pyksta. Kai kurie sutarę pa- davė skundą gubernatoriui, kad juos klebonas varu nori priversti statyti muringą baž- nyčią. Pasidarė daug nesma- gumų tarp žmonių, barnių ir užpuldinėjimų. Klebonas ir viršaitis per sueigą apskelbė viešai ir rodė popieras, kad medinės bažnyčios negalime statyti. Męs žinom, kad tokių popierių nėra. Sintautų para- pijonai yra gana susipratę ir apšvietę: jų negalima teip greit prigauti. Tokiu kelin- eidami mažai gali laimėti mūsų galiunai. Nors užsipelnėm „bedievių“ vardus, vienok no- rim pasiekt teisybę. Męs ma- tom, jog muringė bažnyčia bus mums per sunku pastatyt, nes neturim nė akmenų, nė plytų nė kalkių, nė žvyrius. Mūm- niekas nepadės nė medžiaga, nė pinigais. Simtas tukstančių reikės sudėti, tai prie dabarti- nių gyvenimo sąlygų męs nei- stengsimė ir pražydysimė ukį. Visoki lupikai jau po kiek ei- jų nukirpo mūsų vilnas, o ant galo nori nuluopti ir kailį. Me- dine bažnyčia mums gali atsi- eiti į dešimtį tukstančių, tai ir tai netengva bus surinkti, o šimtas tukstančių!.. Ar rupi- mės vadams žmonių gerovė? Jie nori tikrai butinai savo biurokratiškus užmanymus į- vykdyti. Mielas klebone! Ar ne gera buvo medinė bažny- čia? Ar gal tikiesi, jog muringė duos daugiau pelno? Ne! At- bulai. Męs nuvargsim ir netu- rėsim iš ko mokėti brangiai už pagrabus, ekzekvijes ir ki- tas išganymui reikalingas pa- reigas.

„V. Ž.“

Vilnius. *Bausmės.* Vil- niaus gubernatorius nubaudė 75 rub. (arba viena savaitė arešto) lenkiškojo laikraščio „Dziennik Wilenski“ redakto- rių už patalpinimą straipsnio apie lenkų apšvietimo draugi- jos „Motinėle“ uždarymą.— Nubausta 300 rub. (arba dviem mėnesiam arešto) ir ru- sų laikraščio „Svobodnaja Zizu“ redaktorius už patalpi- nimą straipsnio apie pirmosios dumos bylą.

Kaunas. „Teisybė“. Kauno gubernatorius nubaudė 100 rub. „Teisybės“ redaktorių ir leideją p. Petrusevičių už pa- talpinimą N1 straipsnio „Apie Marijavitus“. Prie to dar gu- bernatorius perspėjo p. Petru- sevičių, — jei dar bus spauz- dinami tam panašūs straips- mai, kurstanti žmones vienus prieš kitus ant ikėjimisko pa- mato, atsakys jam spauzdiut gubernijinėj spauzstovėj.

Kitos Kauno spauzstovės kleri- kalams priguli ir klerikalų

laikraščius spauzdina — „Vie- nybė“ ir „Draugija“ ir švento Kazimiero draugijos knygeles

Seda. (Telšių pav.). Keletą savaičių atgal vietinė policija padarė kratą, rado pas vieną žydą keletą knygučių legališkų ir nelegališkų, vieną suėmė, bet paskui paleido. Praslinkus kelioms savaitėms, lapkričio 24 dieną atbildejo iš Telšių isprauninkas į Sedos miestelį penkiolika raitų sargybinių vadinas, jieškoti ir gandyti sa- vo priešu ir literaturos netika- sios. Pasiėmė Sedos antstolį, urėdniką ir vėl apie 15 sargy- binių, kuo pirma puolė krestī pas gydytoją Perli, krestė tvar- kalariai kaip bejmanydami, bet nieko nerado; krestė teip- pat Perlio aptieką ir ten nieko nepesė, tikrai sako pasiėmė jo fotografiją. Paskiaus krestė dar kelis žydus, bet nieko nerado ant galo padarė kratą pas vieną kataliką; pas jį teip-pat nieko nerasta, tikrai rado „Darbininkų Kalendorių“, tą pasiėmė — valdžiai netinka.

Kyburių valsė. (Panevė- zio pav). *Pono medžioklė.* Čia yra pono Karpio dvaras. Su- manė syki padaryti medžioklę: įtaisė ją gruodžio 13 d. Taria- si medžioti, tik sunų nėra, nėra kam žuikių (kiškių) iš miš- ko varyti. Atėjo į galvą pa- samdyti žmones sunų vietoje. Buvo 21 žmogus, skalijo jie visą dieną, kelė kiškius, po mišką bėgiodami, o tik du kiš- kiu ponas tenušovė. Buvo za- dėjęs mokėti po 40 kap. ant dienos, o vakariui atėjus, nei valgyti davė, nei pinigų mo- kėjo. Parejo žmonės namo, ne- begali nusiauti kojų, antai, ze- kės prisalė prie kojų. Ponas ašsianan būti senovės ponu- su žmonėmis medžiojo, o tie- tarė esą baudžianninkais — sunų vietoje buvo. Ponas po- niškai ir užmokėjo — nieko nedavė baudžianninkams, ge- rai dar kad nepašovė.

Senapilė. (Suv. gub.). Gruodžio 16 d. tapo padaryta apie 8 kratas; krestė zandarai ir policistai; pas žydus rado kelis svarus parako ir prusiš- kos arbatos, pas sijonistus-so- cijalistus atrado biblijoteką— konfiskavo; pas kurią rado, tai sinlijo pinigus, kad ji ap- siimtų išdavinė, buvo pada- ryta krata ir bundinių skai- tykloj; tenai nieko uždrausto nerado. Pirm 3 savaičių buvo padarė kratą pas žydą Vikto- rova, rado geotografą ir 2 egz. brošūrų socialistų-revoliucij- jonierių; buvo jį arštavę, apie 10 dienų palaikė ir paleido; dabar kalba, buk į užsienius pasnuko.

Pilviškiai. (Suv. gub.). Gruodžio 10 d. š. m. susirinki- me Pilviškių skyriaus „Švie- sos“ draugovės tapo nutarta platinti pirmėiškus laikras- čius.

Delei išplėšimo Pilviškių krasos yra uždrausta pri- mėti pinigų persiuntimui ki- tur. Taigi, patarta Pilviškių skyriaus „Šviesos“ draugovės valdybai tarpininkauti ir išra- šinėti laikraščius iš Vilniaus be užmokėsčio už išrašymą pi- nigų valdyba nieko neims; valdyboje išrinkta sekancios ypatos: Alena Kačergienė,

Bludžius, Juozas Kimša, Dič- balis bus tarpininkais.

Pilviškių skirias „Šviesos“ draugovės valdyba už sekreto- rių J. Kačergius.

„Žarija“.

Is dienu bėgio. (Mūsų kor.) Slenka metai, bėga dienos, o Lietuvoje žmonės kaip vargo, teip ir tebevargsta... Geres- nių laikų laukia ir nesulaukia.

Perbėgo karė, peruzė revo- liucija — laikai labai skaudūs ir griaudūs — žmonės labai daug nukentėjo. Išrinko vieną dumą, antrą, trečią, ir dar gal keletą išrinko, o vargai-pris- pandimai kaip nenyko, teip ir nenyksta.

Visa Lietuvos žmonės lai- mē, tai spauda. Jau dabar su laikraščiu ar knygele nors kai kada ir su „kalto“ turinio, nereikia slėptis ir bijoti viso- kių raudonsiulių. Tikrai, kad taja spauda visi Lietuvos žmo- nės naudotasi ir išmintingai suvartotų. Dabar spaudai liuosai esant ir apšvietimo bei žmonių susipratimo priešini- kai gerai naudojasi savo tamsiems tikslams, leis- dami savo pilnus apkvaillini- mo laikraščius ir knygeles, vi- liodami tamsius žmones su vi- sokioms šukšlėms ir nieknie- kis, kaip padarė šiemet „Šal- tinis“. Bet, kasžin ar ilgai jiems toki grėštaini seksis?

Dauguma mano, kad tas, toks monių kvailinimes ilgai tran- ktis negali, juo, kad ir pirmė- liai. Tečiaus, kolei dar žmonės tamsūs, kolei nesusipratę, sun- cu ir pirmėiviams su tamsiems jėgoms kovoti.

Išėjus Kaune „Teisybei“, kuri šiek-tiek apskellė ir pa- sižadėjo skelbti tamsiai apa- kintai Lietuvai tikrą teisybę apie kunigų nedorybes, tas cunigams tarsi perkunu tren- kė į galvą, ir dabar jie pasiū- jime nežino nė ką daryti, nė kokių įrankių griebtis prieš- tą teip jiems negeistina apie juos teisybę...

Teisylė.

Bulota Vilniuje. (Mūsų koresp.). Kalėdų šventės — ne mažos šventės! Net ir Valsty- bės Duma paliovė dumusi; mat šventa ir žmonių protus dumti; visi atstovai išvažinė- jo, kur katras norėjo. Tai pro- gai atsitikus ir lietuvių atsto- vas Bulota, važiuodams namo, žvažiavo pokeliui ir į Vilnių išgirde Vilniaus gyventojai apie atraziavimą atstovo, ypa- tingai spaudos atstovai užėjo pas Bulotą, kaip pas garsesnį atstovą, pasiklausti apie Vil- niaus atstovus ir pasiteirauti anie dumą. Rusų laikraštis „Siev. Zap. Golos“ čtai kaip aprašo tą atstovo aplankymą: „Vakar mēs atlankėm V. Dumos atstovą Bulotą, kurio klausėm, ką veikia dumoj mūsų vilniškiai atstovai? — O-gi nieko! — atsakė Bulota. — Zamislovskis sekretoriauja ir laiko — ave dideliu daiktu; po- nai — Montvila su kun. Macie- javičium, girdeju tik kad atvažiavo iš Vilniaus; bet dir- bant niekur nemačiau. Žem- darbių atstovas — Cijunėlis mane iš sykio inter-savo, bet greit nuo jo atkritau. Tai toks dvipusis žmogus: kalbasi su lietuviais, save lietuviu pripa- žįsta; kalbasi su lenkais, save lenku vadina. Apsigyventi su

lietuviams vieną vietoj atsiša- kė, bet už tai noriai draugauja su lenkais ir dvarininkais. Du- mos salėje prie visų skambiai bučiuoja kun. Maciejavičių ranką ir su visais aristokratai nori turēt pažinti. Ot ir viskas apie mūsų vilniškius atstovus.

— Dabar mūsų krašte sto- vi prišaky klausimas apie vi- suotino mokinimo įvedimą; tai kaip duma sulyg to dalyko jautia?

Bulota patsveikia komisi- joj „tautiško apšvietimo“; to- dėl gerai tą žinodamas išpa- sakojo, kad ministerija jau įne- tį dumą dėl to dalyko savo sumanimą, pagal kurį tik per 50 metų laiko įvykis visuotina mokinimą. Pagal ministerijos numanimą, dabar dar per an- ksti esąs toks mokinimas pra- dėti: viską reikią daryti pa- lengvėle, gerai apsižiūriat ir visų pasių. Matosi, kad biuro- kratija nori teip padaryti, kad but „vilkas sotus ir ožka čie- la“. Bet ar tik neprisieis vil- kui ožką sudraskius badu pa- dvesti.

— Kaip dabar Lietuvos krašto žmonė: prijaucia do- mai?

— Nėkiek neprijaucia ir nieku juo neįinteresuoja, nes mēs, atstovai negauname nuo jų jokių reikalavimų išskitiant keletą ypatingų laškų, ku- riuos rašo suvis neapšvietę žmonės iš retų užkampių, kur dar ligšiol nė žviesesnio saulės spindulio neužbėjo...

— Kada dumoje galotina svarstys biudžetą?

Bulota nusisypsojo: — O kai ministeris palieps?

Su tuom užsihaigė pasikal- bėjimas.

Rusų laikraščiai praneša, kad V. Dumai užginta yra priimti ir svarstyti pašalinio ypatingo skundus ir prašymus. Mat, biurokratų valdžiai gal- kada sugadina gerą skonį pri- spausintų varguolių prašymai bei skundai, tai užgynė sku- stis ir prašyti... Žinoma, tri- pūčiuką pašilses jį sunkios galvos, tik kasžin, kaip ilgai.

Antakalnis.

Vietinės žinios.

* * * New Yorko prisaičiu- tųjų teismas užbaigė garų procesą arba, geriau sakant, kriminališką skandalą, milijonieriaus Thaw. Sis vyras, dar 1906 m., birž. 23, nušovė kitą milijonierių, White, už patos suviliojimą ir buvo nuteistas kaipo pirmos rūšies žmogū- dys. Bet Thaw'o milijonai ne- snaudė, jie iškovojo naują by- los perkratimą, kuriame ir „pasirodė“, kad Thaw buvo šovimo laike beprotis. Todėl vasario 1 d. jį įdėjo į beprot- namį, iš kur po keleto dienų per užpakalines duris išleis namus.

* * * Sausio 30 d. Brooklyn- laivė pranešimą neseniai Lietuvos atvykęs inteligentas A. Dubas. Tema buvo: „Ru- sijos dabartinis padėjimas ir spėjimas ateities“. — Prelegent- to nuomone, revoliucija laik- nai jau nuslopinta ir tas at- tiko dėka mūsų tamsumų. Vienok minios šviečiasi, pati revoliucija jās pastumėjo. Grei-

Pazvelgus atgal.

SOCIJOLOGISKAS ROMANAS
Eduardo Bellamy.

VERTĖ
Pranas Siulelis.

(Tąsa).

Fiziškai aš vėl jutau atsigavęs. Bet, be abejonės, skaitytojas norės žinoti, kas dėjosi mano dvasios vidury. Koks buvo mano dvasios padėjimas, kuomet aš atsidurian, tartum naujame pasauly? Atsakymo vietoj, aš melsčia perstatyti save umai, akies mirksny, perkeltu nuo žemės, daleiskime, į dangišką rojų arba į požeminę Plutono karalystę (pragarą). Kaip skaitytojas tasyk jaustųsi? Ar sugrįžtų jo mintis ama laiku prie ką tik apleistos žemės, arba po pirmam susijudimui, užsiėmęs taja permaina. ant nekurio laiko išmestų iš galvos savo pereitą gyvenimą, norint ir toliau kada gal vėl atsimintų? Aš tik viena galiu pasakyti, — jeigu juo jausmai nors ant nago juodimo būtų tolygūs su mano perversmu, tai jis būtų pilnas nustebo ir tėjimo į tą vietą, kur netikėtai pateko. Nusistebėjimo ir žingeidumo jausmai, iššaukti naujomis aplinkybėmis, po pirmam susijudimui, teip stipriai užėmė mano protą, kad užtemdė visą omenę. Atminimai apie mano praeitį, tartum ant tulo laiko išnyko kur.

Kaip tik, aš rūpinuosi mano šeimyninko, aš fiziškai sustiprėjau, man vėl užėmė sugrįžti ant viršaus mano, ir mes parankiai susėdova minkstose krešėse, matydami miestą iš apačios ir aplinkui. Atsakė man ant visos eilės klausimų, paaiškines daugelį seniai man žinomų dalykų, kurių aš dabar neradau, teipgi ir naujų, pakeitusių senuosius, dr Litpanorėjo išgirsti nuo manęs, kas mane labiausiai nustebino palyginus senąjį miestą su nauju.

Pradėsiu nuo smulkmenų, — atsakiau aš, — man rodos keisčiausiu, kad aš dabar visiškai nematau nė kaminių, nė dumų, — toji ypatybė man pirmiausiai metėsi į akis.

A, teip! — matomai užsižingeidavęs sušuko mano šeimyninkas, — aš ir užmiršęs buvau apie kaminius, — juk jau jų teip seniai žmonija nevertuoja. Jau veik šimtmetis praėjo, kaip paseno pirminis šildymo būdas, tamistos laiknoso buvęs.

Abelūnai — patėmijau aš, — labiausiai mane nustebina šitam mieste medeigiška žmonių gerovė, apie ką liudija paties miesto puikumas.

Aš brangiai užmokėčiau, kad nors viena akia pažūrėt ant Bostono tamistos laiku, — atsakė daktaras Lit. — Nėra abejonės, sprendžiant iš tamistos patėmijimo, kad tą laiką miestai turėjo menką išvaizdą. Jeigu pas juos ir būtų užtekę skonio padaryt juos puikiais, apie ką lai bus man leista abejoti, tai ir tuomet visuotinas vargas, osantis pasekme jų keistos sistemos pramonijoje, nebūtų leides jums tą išpildyt. Beto, per didelės individualizmas*) paėmęs tuo laiku vrsų, nedaleido išsitobulinti draugiškumo jausmams, reikalų bendrumui. Taigi nedidelė gerovė, kokią jūs turėjote, pilnai buvo išleista privatizkų ypaty smaguriams. Dabartiniam gi laike dedasi visi atbulai, — dabar ir turty išteklius skirstosi tarp žmonių lygiai ir miestų papnošimas, kuriuomi naudojami visi lygiai, — teip jau išvieno buvo atliekamas.

Sauklė leidosi, kuomet mes grįžome ant namo paviršio, ir, kolai mes šnekėjome, ant miesto nusileido naktis.

Darosi tamsu, — tarė mano šeimyninkas — nuosirai į namus; aš tamistą supazindžiu su savo pažia ir duktere.

Jō žodžiai man priminė moteriškų balsų, snabždejių kurių aš girdėjau šale savęs, kuomet aš pradėjau busti iš ilgo miego. Man labai buvo žingeidu pažinrēt, kas per moters 2000-inio meto ir aš noriai sutikau ant jo užkvietimo. Kambarys, kur mudu su šeimyninku radova jo pačią ir dukterį, lygiai kaip ir visas namas buvo apšviestas minkšta šviesa, matomai pramanyta šviesa, nors aš ir negalėjau patėmyti, iš kur ji paėjo. Missis Lit atrodė labai graicijoziska ir gerai užsilaikiusi moteriškė, vienmetė su savo vyrū; o jos duklė, jau perygyvusi pirmą jaunystės žydintį laiką, atrodė gražiausia mergina, kokią tik aš galėjan kuomet nors matyt.

Veidas jos buvo savimp traukiantis, teip kaip ir gilius šviesmėlynės akis; malonus raudonumas ir gražūs veidai dar labiau traukė—traukė prie savęs, bet ir be to visko ideališka jos figura būtų būvns priezastim jos patekimo į pirmines eilės gražiausių merginų XIX šimtmečio. Moteriškis gyvumas ir malonumas tam puikiausiam sutvėrime buvo sutarty su sveikata ir gyvasties spēkų ištekliam, ko teip tankiai pritrūkdavo merginoms mano laiku, su kuriomis aš tik bandžiau mislyje jų palyginti. Beto, — atsitikimas, sulyginant menkas su visu mano padėjimo keistumu, bet vienok vertas patėmijimo buvo

*) Individualizmas, yra tai žmogaus rūpinimos ir kovojimas už savo ypatingą gerovę, neatsižvelgiant ant kitų.

tame, kad ją teipogi vadino Judita, kaip ir mano senovės sužadėtuoinė!...

Ateinantis vakaras buvo pirmutiniu mano gyvenimo istorijoje, kuriame pažinau lipniausius naujojo sveito santikins. Vienok būtų klaidingas spėjimas, kas manytų, kad mūsų kalbose buvo kokie nors suvaržymai. Man rodos, kad tuose, teip nepaprastuose atsitikimuose, žmonės elgiasi paprastu būdu, be abejonės, todėl, kad tokios aplinkybės neleidžia save varžyti. Kaip ten nebūtų, aš tą tik žinau, kad mano pašnekėsis tą vakarą su atstovais kito amžiaus ir pasaulio atsižymėjo nenuduotu širdingumu ir tokiu atvirumu, koksai gali būti retai ir po ilgai pažinčiai. Mandagumas ir išauklėjimas draugijos, kurioje aš atsidurian, daug prie to prisidėjo. Sprantamas daktaras, kad kalbėjome apie tą atsitikimą iš kurio priezasties aš esu tarp jų. Bet jie kalbėjo apie tai su tokiu širdingu prijautimu, kad nuo tos kalbos visiškai nebuvo baisu ir nesijantė jokio neramumo prieš tą paslaptį, nė gi galėscio apie praeitį.

Buvo galima daleisti, kad jie priprato būti draugijoj išievyti dar nuo pereitojo šimtmečio—teip didis buvo jų taktas.

Kaslink paties manęs, tai aš nepamenu, kad kuomet nors mano proto veiklumas būtų buvęs galvosnis, jautresnis, kaip tą vakarą. Be abejonės, aš tuom nenoriu pasakyti, kad atjautimas mano keisto padėjimo nors ant valandėlės būtų išėjęs man iš mislių, nes jis apsiroikė karštingam jausmų pakilime, tartum, kokiam protiškam apsvaigime*).

Judita mažai ką šnekėjo; kuomet gi mano akis, po įtekme magnetizmo jos grožybės, tarpais apsidavavo ant jos veido, aš mačiau, kad jos akis su gilium įtempimu, tartum užburtos, klaidžiojo po mano veidą. Matomai, aš ją labai užėmiau, ir tame nieko stebėtino nebuvo, nes ji atrodė ant merginos su plačia vaidentave. Norint aš ir spėjau, kad svarbiausiu priezastim jos užsiėmimo manim, buvo žingeidumas, tas visgi darė ant manęs jautrią įtekme, ko žinoma nebūtų buvę, jeigu ji nebūtų buvusi teip graži.

Gydytojas Lit, lygiai kaip ir moteris, matomai, labai žingeidavosi mano pasakojimu apie aplinkybes, prie kurių aš užmigau savo požeminiame kambary. Kiekvienas išreikšė savo dasiprotėjimus išaiškinimui to, kaip galėjo mane užmiršti jame. Sekantis dasiprotėjimas, ant kurio mes pagalios visi sutikome, išrodė maž-daug teisingiausiu, norint, žinoma, niekas negalėjo tikrai žinoti, ant kiek yra teisingas savo smulkmenose. Pelenų sluogsnis, atrastas viršų mano namo, reikšė tą, kad namas sudegė. Daleiskime, kad namas sudegė tą naktį, kuomet aš užmigau. Lieksis dar daleisti vieną dalyką, kad Sojeris zuvo laike gaisro, arba ašiu kokiam netikėtam atsitikimui, turūčiam ryšį su gaisru, — viskas liksis pats per save pasirodo reikalinga pasokme atsitikusio su manim. Niekas kitas, apart jo ir Pilsberį, nežinojo apie tą kambarį, nė apie tai, kad aš buvan tam kambary. Mano magnetizierius, tą pat naktį išvažiavęs į Orleaną, greičiausiai, kad nieko nežinojo apie gaisrą. Draugai ir pažįstami matomai nusprendė, kad aš žuvan laike gaisro. Griuvėsių iškasos, jeigu jos nebuvo padarytos iš pat pamatų, negalėjo surasti maug kambario, paslėpto pačiam fundamento gilume. Be abejonės, jeigu ant tos vietos būtų statę kitą namą, panašus atkasmiai būtų buvę reikalingi; bet neramūs laikai ir neparanki vieta, kenkė namų statymui. Medžių didumas, augančių dabar ant tos vietos darodo, kaip patėmijo daktaras Lit, kad toji vieta buvo tuščia mažiausiai kokią pusę šimto metų.

PERSKYRIMAS V.

Kuomet vakare išėjo moteris, ir pasilikova mudu tik su m—ru Lit, jis užklauskė manęs, ar noriu aš eiti gult, pridurdamas, kad jeigu norėčiau, gulis yra parengtas. Jeigu gi aš nenorėsiu miego, tai jam nieko nebus smagesnio, kaip būti kartu su manim.

Aš pats esu vėlybas pankstis, — patėmijo jis, — ir be jokio noro pasigerint tamistai, kad labiau žingeidesnio žmogaus su kuriuom galiu pasikalbēt, kaip tamista, — suiku surasti. Juk ne tankiai atsitaiiko proga kalbėtis su žmogum devynioliktojo šimtmečio.

Visą vakarą aš su baime laukiau laiko, kuomet uakčia turėsiu pasilikiti pats vienas. Jų draugijoj, nors man ir svetimoje, bet teip malonių žmonių drašpinamas ir palaikomas jų simpatija prie manęs, aš dar galėjau užlaikyti savo protišką lygsvarą. Bet dar gi ir čia, pasikalbėjimų pertraukose, priešais mane, tartum žaibas, žybtėdavo baimė mano viso to keisto padėjimo, turinti apimt mane, kaip tik aš pasilikisiu vienas ir neturėsiu jokių smagumų. Aš

*) Aiškinant sau tą mano padėjimą, nereikia užmiršti, kad, išimant tēmą mūsų kalbos, visame kame nieko nebuvo tokie kas primintu man mano kaista atsitikimą. Kaimynistė, senamjam Bostone, galima buvo rasti draugystes, daug daugiau sveitimesnes man, negu ta, kurioje aš dabar atsidurian. Kalba bostoniečių XX šimtmečio ir jų kulturiškų ainių XIX šimtmečio skyrėsi nuo sėgės mažiau, negu kalba šių paskutinųjų nuo kalbos Vašingtono ir Franklino laiku. Skyrus tarp drabužių ir rakandų tų dviejų epochų nėjo toliau tų atmainų, kurias paskiria mada vieno šimtmečio.

(Toliaus bus).

Sausio devinta.

PARAŠĖ
Maksim Gorky.

— VERTĖ —
F. M.

(Tąsa).

Buvo ištarta keletas stiprių žodžių. Už viena tokį žodelį prieš valandėlę minia būtų sudraskiusi žmogų į šmetelius.

Mažinkė mergaitė bėgo ir rėkė visiems: — Ar nematėt mamos? Didelė toki! Žmonės tyliai žiūrėjo į ją, duodami jai kelių. Paskui suskambėjo balsas moteriškės su sudanžyta ranka.

Čionai, aš čia... Gntvė tuštėjo. Jauuomenė nkyo vis sparčians. Senyvi žmonės rimtai, nesiskubindami teipgi kasžin kur ejo po du, po tris, snraukė kaktas žiūrėjo į ei mančių jauuomenę. Visi žinojo kiekvieno mintį. Kalbėjo mažai... Tik kartais kas nors, nesulaikydamas tulžies, šaukė negarsiai:

— Teip, kad žmones jau visai atmetė...? Ir balsas da piktesnis skaudžiai sukavo: — Žmogžudžiai prakeikti... ką jie padarė? Galėjosi užmuštų žmonių ir dasiprotėdami, jog dabar jau tapė užmuštas teip-pat vienas sunkus, vergiškas prietaras, atstargiai tylėjo apie jį, neįstardami daugiau erzinančio ausį jo vardo, kad nesukelti širdyje skausmo ir piktybės...

O gul tylėjo apie jį, bijodami suvert kitą į vietą numirusio...

Aplink caro butą stovėjo eilė kareivių, po palociaus langais ant plečians sustojo raiteliai. Kvapas šieno, mėšlo, arklų prakaito apsiabė palocių, kardų skambėjimas, pentinų čerškėjimas, komanda skambėjo po langais.

Iš visų pusių žmonių masa apgulė kareivius, desimtus tukstančių įerzintų, šaltai ituzusių žmonių. Kalbėjo jie ramiai, bet ypatingai svarbiai, su naujais žodžiais ir nauja vilčia, vargiai jiems patiems aiškia. Stovėjo kareivių rota pasiremdama vienu petim į palociaus sieną, kitu į sodo tvorą—ji saugojo kelią į palociaus kiemą. Prie jos prisiartinio minia, be skaičiaus didelė, bežadė, tamsi.

Skirstykites, vyrai! — pusbalsiai kalbėjo feldfelis, bandydamas paslėpti savo neramias akis. Jis žingsniavo išilgai eilės, su ranka ir petim stumdamas žmones nuo kareivių, nežiurėdamas į žmonių akis.

Kodėl mūsų neleidžiate? — klausė jo. — Kur? — Prie caro!

Feldfelis ant valandėlės sustojo ir su jausmu panašum į susirupinimą, suktelė. — Aš jums gi sakau — nėra jo! — Caro nėra? — Teip! Pasakyta jums, kad nėra, ir eikit sau. — Visai caro nėra? — klausinėjo vienas su pasityčiojimu.

Feldfelis vėla sustojo, pakelė ranką. — Už tokius žodžius... dahokis! Ir kitu balsu paaiškino. — Mieste — nėra jo.

Iš minios atsakė: — Niekur jo nėra! — Nusibaigė!... — Sušaudėt jūs jį, prakeikti! — Jūs mislinatė, kad tai žmones mušate! — Žmonių neišmuši!... Jų užtekė ant visko... — Jus carą užmušot... supranta? — Eikit šalin, vyrai! Nešnokėkit! — Ne, meluojit, aš šnekėsin! — Tu kas esi, kareivis?

Kitoje vietoj senks su barzduke karštai kalbėjo kareiviams: — Jūs esate žmonės, mes ir gi! Dabar jūs vilkiate šinelius, rytoj — žiponus. Norėsit dirbt, reiks valgyt. Nėra darbo, nėra kas valgyt. Parsieit ir jums, brolyčiai, teip-pat kaip dabar mums... Šaudyt tada reiks į jus? Mušt už tai kad badą kenčiat, ar teip?

Kareiviams buvo šalta. Jie mindžinkavo nuo vienos kojos ant kitos, kurkomis daužė žemę, trynė ausis, mėtė šaudyklę iš rankos į ranką. Klausydami šnektų dusavo, dairėsi į visas puses, stengdamiesi paslėpti akis. Veidai, pamėlinavę nuo šalčio, buvo liudni, nusiming, akis mirkčiojo, slapstėsi. Tik keletas iš jų prisimerkė, lyg taikydami į kasžin ką, dručiai sukando dantis, turbūt su vargu susilaikydami iš piktumo ant tų žmonių, dėl kurių prisieina šaltį kęst. Nuo jų pilkos, nuobodžios eilės putė nualsis, silpnumas, nykumas.

Žmonės stovėjo prieš juos krutine prieš krutinę ir stumiami iš užpakalio tarpais stumdė kareivius.

Ramiau! — negarsiai atsiliepė žilas žmogelis.

Kiti eudė kareivius už rankų, karštai kalbėdami jiems kasžin ką. Kareiviai klausė mirkčiodami, jų

veidai ypatingai rāukėsi, išrodė nelaimingais, nusigandusiais.

— Nejudink šaudyklę! — šaukė viens iš jų vaikina su kailine kepure. O tas durdamas pirta kareivini į krutinę, kalbėjo:

— Tu kareivis, o ne budelis... Tave pašaukė ginti Rusiją nuo priešų... o privercia šaudyt į save žmones... Suprask! Žmonės — tai ir yra Rusija!

— Męs nešaujam! — atsakė kareivis. — Žiūrėk — štai stovi Rusija, Rusijos žmonės!

Jie nori matyt savo carą...

Kasžin kas perkirto jo kalbą, riktėlėje: — Nenori!

— Kas tame blogo, kad žmonės nori pašaukti su caru apie savo reikalus? Nagi pasakyk, ką?

— Aš nežinau! — tarė kareivis, nusipjudamas. Jo kaimynas pridurė:

— Liepta mums nekalbėti... Liudnai atėduso ir nuleido akis.

Viens kareivis staiga meiliai paklausė stovinčio prieš jį:

— Ar ne iš Riazanians pats esi? — Iš Pskovo... O ką? — Teip... Štai iš Riazaniskis...

Ir plačiai usųsypojes, papurtė pečiais nuo šalčio.

Žmonės bangavo priešai pilką sieną, daužėsi į ją, kaip marių bangos ir krantų. Tolinosi ir vėl grizo. Nedaugelis suprato, ko jie ten stovi, ko nori, ko laukia. Aiškiai suprasto siekinio, pažymėto tikslą ne buvo. Buvo kartus jausmas skriaudos, pasipiktinimo, o pas dangelį — geismas keršto, tas visus rišo, laikė ant gatvės, bet nebuvo ant ko išpilti tuos jausmus, nebuvo kam keršyti. Kareiviai neišaukė pikto žmonės jausmo, neerzino — jie buvo tiesiok atbūkę nelaimingi, sustipę, daugelis drebėjo, dantimis kailino.

— Nuo ketvirtos ryto stovim! — kalbėjo jie. — Bėda, daugiau nieko!

— Nors va, gulk ir mirk... — O kasžin, kad jus imtamėt ir eitumėt iš čia, kaip regis? Ir mes į kazarmes paskui eitume, šiluma... — kalbėjo kareiviai į žmones.

— Kiek laiko? — Buvo apie antrą valandą.

— Ko jūs čia nerimaujat? Ko laukiat? — kalbėjo feldfelis.

Jo žodžiai, rimtas ir rustus veidas atšaldė žmones. Visame, ką jis kalbėjo, buvo kokia tai tarsi ypatinga prasmė, daugiau reiškianti negu žodžius.

— Nėra ko lauki! Matote, tik kareiviai dėtis jūsu turi kęst... — Šaudysit į mus? — paklausė jaunas žmogus. Feldfelis patyčiojo ir ramiai atsakė:

— Lieps, ir šausim! — Tas sukėlė daugybę aštrių patėmijimų, keiksmų, pasityčiojimų.

— Už ką? Už ką? — klausė garsiaus az vėlas augstas, rudas žmogus.

— Neklansot vyriausybės paliepinim! — palekino feldfelis, trindamas veidą.

Kareiviai klausė žmonių kalbų ir liudnai mirkčiojo. Viens negarsiai suktelėjo:

— Kad teip va ko karšto dabar butų!...

— O ką, kranjo mano ar nori? — užklauskė ji kasžin kieno piktas balsas.

— Aš — ne žveris! — giliai užgautas atsiliepė kareivis.

Jie visi buvo šalti, bedvasiai, kaip ir jųjų šautuvai, — štai ką suprato daugelis minioje.

Daugelis žiūrėjo į platų, priplotą veidą ilgus kareivių eilės su šaltu, nebyliu žingeidumu, su panieka, pasibiaurėjimu. Bet didžiuma bandė sužadint juos, užkert savo jausmų ugnę, sujindinti ką tokį stipriai suspaustose kazarmių širdise, galvose, priklimstose sąslavų — mokslo valdžiai tikėti. Dangelia žmonių geidė ką nors daryt, įkunt savo jausmus ir misliis į gyvastį, ir atkakliai baladojosi į tuos pilkns, šaltus akmenis, geidžiančius tik vieno — atšildyt savo kūnus.

Vis karščiaus skambėjo kalbos, žodžiai darėsi skaitesni.

— Kareiviai! — kalbėjo storokas žmogus su ilgą barzda ir mėlynoms akimis. — Kas jūs esate? Jūs esate sunys Rusų tautos. Nubiednėjo liudnia, paliko be apgyneju, be darbo, be duonos. Štai ji eina šiandien maldauty caru pašelpos, o caras liepa jums šant, mušt. Kareiviai! Liudnis, — tėvai ir broliai jūsų, — maldauja netik už save, bet ir už jus. Jūs stato prieš žmones, stumia ant tėvų žudystės, broli žudystės. Pamislykit! Argi jūs nesuprantat, jog einate pats prieš save.

Tas balsas, ramns ir tygus, gražus veidas ir žili plaukai barzdoje, visa žmogaus išveizda ir jo aiškūs, teisingi žodžiai, matomai, sujundino kareivius. Nuleidami akis prieš jį dirstelėjimą jie klausėsi atydziai, kai-kurie kraipė galvą, dusavo, kiti rāukė kaktas, dairėsi, o vienas negarsiai patarė:

— Eik šalin... oficerius išgirs!

Oficerius, angštās, baltaplaukis, su dideliais usais, povaliai žengė išilgai glitų ir mandamas ant tiesios rankos pirštę, kalbėjo per dantis:

(Toliaus bus).

toj ateity jaučiama Rusijoje, permainos, liaudis ima boikotuot valdžią ir kareiviją. Tas veda prie nekrūvinų perver smų.

* * Vasario 6 d. Brooklyne, Draugelio salėje, vakare, p. Pradžaitis skaitys prelekciją ant temos: „Kas tai yra vidurinis priešas“.

* * Nedėlioje, vasario 9 d., Draugelio salėje, vakare, p. Viniškaitis skaitys prelekciją ant temos: „Zemė ir iš ko ji susideda“. Leckija bus vaizdinama stereoptiškais paveikslais.

PERŽVALGA.

— Mums prašo pranešt visuomenei, kad yra pradėta verst graži politiška apysaka „Dievo vaikai“ (God's Children). Verčia p. K. Rutkus ir prašo visuomenę, kad pagelbėtų aukomis tą apysaką išleisti. Busenti ir 135 puslapių storumo ir kaštuosianti 50c. Vertė jo adresas: K. Rutkus, 221 Wabansia Ave, Chicago, Ill.

— Pasirodė pirmas numeris naujo savaitinio laikraščio „Tėvynė“ — Bostone. Jis bus Am Liet. Susiv. organas. Išimant vieną feljetoną, keletą eilučių ir parankiotas papras iš laikraščio žinutes, šiaip vis kas šiame numery rašoma apie ALS. uždavinius, jo smulkesnius ir stambesnius reikalus. Formatas dailus, surėdytas ne blogai tekstas, ant galo pačios redakcijos prakilnios lukestis iš savo darbo — švietimo lietuvių, viskas tas verčia „Tėvynėi“ simpatizuot. Todėl, šdelnų, naujas sądrauge. Tegul tavo gražus žodžiai stojasi kuu!

— Dėl stokos vietos atidėta sekant numeris „V. L.“ — platesnis atei pranešimas apie lietuvių vių reikalus New Yorko prie plaukoje. Ten pranešime yra atsišaukiama prie visų liet. organizacijų, kad kaip nors prigelbėtų lietuviams ateiviams, be pinigų atvykusiems, žionai jėiti. Pirmias tokius dar išimdavo lenkų „šv. Juozapo Namas“ ir palaikydavo nuo gražinimo atgal, iki giminės atsišaukia. Dabar tas namas užsidarė.

Nauji raštai.

Niemojevski A. „Revoliucijos Žmonės“. Vertė K. Puida Chicago, Ill. 1908. Pustl. 76. Kaina 20c. — Prisiuntė „Lietuvos“ redakcija. Sliupas J. Dr. „Koks privalo būti vaikų auginimas ir auklėjimas?“. Rankius raštų, pa rašytų... Chicago, Ill. 1908. Pustl. 91. Kaina 25c. — Prisiuntė „Lietuvos“ redakcija. „Tėvynė“, organas Susivienijimo Lietuvių Amerikoje. Eina kas Antradienis (utar ninkas), 318 W. Broadway, Boston, Mass. N 1. Sausio 28, 1908. Formatas 14x8 c. Psl. 16.

Mūsų žingunė.

Jonas Viskoška.—„Kelios patar lės“, „Sis-tas“, „Diedo pasaka“, „Ką žmonės sakė?“ (eilės). J. S. Priselaitis.—„Biauri politika“. Jonas P. .... —„Giliuko įieškojimas“ (paveikslėlis). F. J. Bagočius.—„Mūsų vargai ir LSA.“, „Mea Culpa“. P. Sk.—„Agitacijos dėlei“. Koms-t-s.—„Ma no svajonės ir laisva šalis“. Vargo Lapelis.—„J draugus laisvės mylėtojus Amerikoje“. Stiburis.—„Atskalunas“ (paveikslėlis). Stambesni rankraščiai: P. Narvydas.—„Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę“ (vertimas iš rusiško).

Krasos dėzutė.

Lynno Vergui. Kad Tamistų kluibas perdaug giriasi, kaip rašote, ir kad socialistams kaip kada kenkia, gali but ir tiesa. Bet polemikomis jo pataisyti negalima. Reikia jį jėit geresniems žnonėms, tada jo darbus pakreips į geresnį taką. Laikraščiams yra sunku taiti atlikti, jie turi daug viešesnių uždavinių. Negali jie apistot ant seniai praėjusių kokiame kluibe atsitikimų ir užindami vietą ypatų polemikomis, aplaist kitus visuomenės reikalus. Dėito ir Tamistos rasiñelio netalpinsime. Tikimės, kad pas tamistas randasi kasdien naujų atsitikimų lietuvių tarpe, apie tuos moldžiame ir parašinet mums.

Ten busiam. Zinute apie Edwardsvilles prakalbas jau buvo atspaudinta 3-čiame N „V. L.“ Tamista nieko naujo neprivedato. Prig tam ir teip negalima panaudot, nes Tamista mėginat atsilirst su ypata. Tas visuomenei nesvarbu.

Antui Rukas. Tamistos atsišaukimą: „Broliai lietuviai! Nepirkit laivakorėjų ant maskoliskėjų laivų“, — gavome, bet atspaudint negalėsimė. Tai yra biznio reikalas, kurian įspainiojės laikraštis turi prieš teismą atsakyt už tikslingą kenkimą bizniui. Apskriaustasis lengvai gali kompaniją padnot j teismą, neiškiant j tą reikalą laikraščiu, prisidengus pseudonimais.

Kaip unija gelbsti savo žmones.

Stengiasi padaryti ko-gėriansiu jų padėjimą. Unija daro viską, kas tik yra jos galėje, kad apsaugoti angliakasius, stengiasi, kad įvairiose valstijose legislaturos išleistų tiesas, priverčian čias angliakasyklų operatorius įvesti angliakasyklose apsaugojančias pabukles ir atsargumą, kad nebutų didelio pavojaus darbininkams, kasantiem anglj.

Juo didesnė yra unijos galybė valstijoje, tuo greičiau ten gali buti perleistos tiesos, apsaugojančios mainierius, tad mes raginame savo viengėnčius kurie tiek daug yra sužeidžia ma ir užmušama angliakasyklose, kad jie darytų ką galėdami, kad sustiprinti uniją.

Jie gali tą padaryti, padindami unijos sąnarių skaitlių, nes skaitlingumas unijos sąnarių yra jos galybė. Dau gelis matomai nesupranta to, jie apleidžia progą pagerinti ir padidinti uniją. Per tą apsilėidimą trotija netik jie, bet ir jų draugai darbininkai, nes per tai darosi suukiau padaryti naudingą sutartį su angliakasyklų operatoriais, išgaut nuo jų didesnį mokesť arba išreikalauti kokius pagerini mus prie darbo, kokių mainieriai nori. Unija nu mainierių reikalauja tiek mažai, o duoda tiek daug, kad mes negalime suprasti, kaip jie gali nematyti, kokią naudą jie turi budami unijos sąnariais ir pada

rydami ją stipresne ir įtekmin gesne.

Ji tiek daug gero padarė mainieriams įvairių distriktų pereitam laike, kad ji pasirodė esanti gabi daryti jiems labą, teip kad nėr jokios priezasties apie tai abejoti.

Mēs rančiname, kad jei mūsų vientaučiai, kurie dar nepri guli prie unijos, paklausys mūsų patarimo ir nevilkinda mi prisirašys prie unijos, jie iš to turės naudą, ir galų gale pasakys mums aėiu už gerą patarimą, kurį mes dabar jiem duodame.

Laiškas į Redakciją.

Gerbiamasis Redaktoriau:— Davę vietą savo laikrašty apšmeižėjui reikalas yra, kad patalpintumėte ir paklaidos atitaisymą. Kitai reiktų j teismą eiti.

PROTESTAS.

Plymouth, Pa. „Vienybė Lietuvininkų“ 1908 m. No 1. apšmeižta mūsų gerbiamašis prabėčius kun. Vincents Viz girda. Šmeižėjas, pasirašęs „Lietuvis“, kun. Vizgirdo kal tę išskaitydamas sako, buk kun Vizgirda „visokiais budais bandė sėti neapykantą, išpar davė kapines belaidodamas ru sinus, o lietuviams jau nėra kur laidotis... bažnyčia (dė lei kunigo gaspadoriavimo) griuva, stogas visas nuplyšęs, vanduo visur teka“.

Kas žodis, tai melas! Bet negana to šmeižėjui „Lietu viui“. Rašo jisai toliau, buk kun. Vizgirda „dėlei atisvei nimo su Plymouthu“ įtaisęs bažnyčioj koncertą. Tiesa, bu vo tą dieną Plymoutho lietuvių bažnyčioje koncertas, bet ne dėl atisveikinimo kun. Viz girdos ir ne kun. Vizgirdos naudai. Mēs įsitaisėme naujus vargonus ir juos pastatęs var gonų meisteris parodė ką yra padaręs, padarė koncertą. Įėjimas buvo po 50 centų, bet nė vienas centas nepapulė j kun. Vizgirdos kišėn, tiktai j pa rapijos kasą vargonams apmo kėti. „Lietuvis“ negalėjo viso to nežinoti, kam gi tad šmeiži ti kunigą nekaltai.

„Lietuvis“ rašo buk kun. Vizgirda „negali skust's, kad iš čina su tušėia kišėnė“. Kun. Vizgirda niekad os dēl kišėnės nesiskundė, mēs gi j jo kišėnė nežiurėjome. Kada „Lietu vis“ žiurėjo j kun. Vizgirdos kišėnė, dėlko ta kunigo kišėnė „Lietuviui“ rapi, sunku su žinoti.

Mēs tiktai tiek žinome, jog kn. Vizgirda negeria, nē barsto pinigų netinkamiems kunigui pasilinksmimams; taigi visai nestebėtina, jei išėity iš Plymoutho su netuščia kišėnė. Priešingai mums butų gėda, jei kun. Vizgirda už savo darbą negautų tinkamo intelligen t i darbininkui užmokesnio. Meluoja teipgi „Lietuvis“ ra šydamas, buk kun. Vizgirda išdumė iš Plymoutho, priviręs čia košės. Kun. Vizgirda kaip buvo teip ir tel ėra mūsų pra bašėdam. Tuom tarpu trokš damas lietuviams gero, išva žiavo sutvarkyti parapiją Ro chestery; bet anaip tol nepame tē Plymoutho, ir atlikęs darbą Rochestery sakėsi, vėl sugrį šęs j Plymouthą. Yra dar daugiau nesuomo

nių „Lietuvio“ straipsny, bet anos mažesnės svarbos. Mūsų uždavinys padaryti protestą prieš „Lietuvio“ šmeižimus, o tam užteks to, ką čia jau esame parašę.

Ši protestą daro lietuvių katalikų parapija Plymoutho per parapijos mitingą 12 d. sausio, 1908 m.

Parapijos vardu: Vice-prezidentas Jonas Radzevičia. Kasierius Jgnas Stadulis. Sekretorius Petras Maslauckas.

Reikalavimas.

Mēs nariai 5-tos kuopos LSS. New Britain, Conn., reikafaujame nuog Dr. Jono Šliupo, kad atsauktų apšmei žimą, kurį ant mūsų parašė savo knygutėje: „Lietuviai, ar gerais keliais žengiami priekyn?“ Ten yra rods pami nėta tik litaromis žmonės iš „N. B.“, vienok visuomenė ai škiai dasiprotėja, kad tas reiš kias: „New Britain“. Raštu iš šaukė paleistuviais, „buliais“, „šik...riais“ ir t.p., nešvariais epitetais. Apšmeižė ne tik mi uėtos kuopos narius, bet ir vis os Sanjunos. Ypatiškai rašė me jaun laišką, reikalaudami atšaukimo, bet jokios žinios negavome. Už tat dabar atvi rai reikalaujame atšaukimo,— per visus laikraščius, kaip Amerikos, teip ir Lietuvos. To nešpildantis taps patrauk tas j teismą.

Nariai 5-tos kuopos LSS

Is kur tokia drąsa? Perskaičius „Vienybės Lie tuvininkų“ 2-rame num. p. F. Bagočiaus pranašavimą apie TMD. likimą negalėjau susi laikyti nuo juoko. Aš nē nežinojati, kad p. Bagočius teip daug rupinasi apie likimą ger biamos TMD. ir LSS! Na, kas ir žinotų p. Bagočių, jeigu pats savęs nereklamuoitų; o ypatingai dabar, kada p. F. Bagočius yra prisisiekęs už kandidatą ant LSA. preziden to! Turi kuom nors pasirodyti ir rašyti kuodaugiausia j laikraščius, kad visuomenė palaik yktų už didelį žmogų! Gallo rašalo ir laiko vesti polemiką su tokioms ypatoms,

kurios kaip ta ant stogo pu čiaama karunėlė metosi j visą puses, ir už dolerj kokiai fik nori partijai parsiduoda. Kas nori pažinti bijografiją to vai kino, lai perskaito N. 17 „Lie tuvos“ 1906 m., ant pustl. 3. „Mūsų Intelligentai“. Nekal tinu p. B. už tokias svajones. nes jo, matyt, tokis pobudis, geriaus nežino, ar neuor žinoti. Bet kad „V. L.“ rėdytojas jo kių patėmijimų prie to neda vė, tai matoma ir sutinka, kad sušaukus susirinkimą varde TMD. sudės po 60c. metinės, o paskui nusis j LSS. fondą! Ar galima šitą pavadinti už dorą ir teisingą išsireiškimą? Kur taktika ir dora? Gails kad toki vėjo pamušalai dang stosi dar garsių organizacijų ploščiumi ir tersia mūsų laik raščius.

M. J. Damijonaitis.

Pajieškojimai.

Pajieškoju Mykolo Joneliūno, kuris gveno Pittsburgje 6 metus ir pusę; atvažiavo j Newarką, iš Newarko j Maspethą, o paskutiniu laiku buvo Brooklynje ir 28 sausio, 1908, buvo gėt 220 dol. Jis 6 padų didumo, 20 metų senas, ilgo, sausio veido, plau kai juodi, be usų, kairėje pusėje turi aukšnij dantį. Jei kas jį sugaus ir duos man žinią, už tai gaus 50 dol. Pranas Vainikevičius, 138 Metropolitan ave., Brooklyn, N. Y.

Pajieškoju tarmaitės, kuri galėtų atlikti namų darbą. Vistiek, ar lietu vė, ar kitokios kokios tautos. Tegul atsišaukia ant adreso: Rev. M. Wolcay, 26 Durkee st. Forty-Fort, Pa.

KNYGOS SAVOS SPAU.

Gauamos „Vienybės Lietuvininkų“ Redakcijoje. Adomas Micekvičia. Jo gyvenimas raštai ir darbai. 15c Ar socialistas gal buti kataliku? So dieciams ir draugams darbininkams 10c Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje. Si knygelė aprašo darbininkų judėjimą ir visokius sunkimus. Naudinga perskaityti kiekvienam pustl. 58 Eglė žalčių karalienė. Dramatas penkinosė apšreiškimuose, para šyta iš mitologiško senovės lietuvių padavimo. 15c Gyvenimas Genavaitės. Pamoki nanti ir labai sujudinanti apysaka iš senovės laiku, pustl. 50c Herbertas spenceris. Trumpa per žvalga jo filozopijos. Parašė Krapotkin. Vertė Dr. Šliupas 15c Idėja ant mėslyno. (Apysaka mūsų dienų). Šj knygutė j ardo inteli

gentą žadėjusį studentaujant daug dirbti dėl tautos. Pabaigęs mokslą visko atsisadėjo. 10c Istorija apie gražią Katrinką ir jos visokius atsitikimus. 10c Išgriovimas Kouno pilies 1362 m. Dramatas keturiuose apšreiški muose, parašytas iš Lietu. dojų 20c Iš po budelio kalavijo (apysaka) ir Kajinas. Apysakos iš gpenimo kaimiečių su žydų. 30c Įtekmė socialistų sanligų ant visų kulturos šakų. 15c Istorija septynių mokytojų. 50c Kabalas tarpinantis savyje visokius užnimimus ir ant jų reikalaujan čius atsakymus. 10c Kekštų Simas. Grazi apysaka iš Lie tuvos žmonių gyvenimo. 10c Knygelė dėl lietuvių kareivių Ame rikoje. 10c Kunigija ir svietiška valdžia. (Mar gi piešiniai), Sutaies ir apgausino P. Medekša. 15c Kur mūsų išganymas? (Iš visur su rinkta medega mūsų programui) P. Daujotas. Pustl. 119 25c Laima ir planetos. Knygelė tinkanti jaunomenei dėl smaugaus laiko praleidimo, nes iš jos gali nubuti apie savo laimę ar nelaimę, ar my li jį mergelė, ar ją vaikinai. 25c Lietuviškos dainos iš visur surinktas. Yra tai rankius iš 400 visokių dai nių. 2.00 Apdaryta ta pati 2.50 Lietuvos Istorija nuo seniausių ga dynių iki Liublino unijai. Para šyta Simano Daukanto. Du tomai pustl. 1014 3.00 Apdaryta ta pati audimo 4.00 Lietuvių Tauta Senovėje ir sian tier. Parašė J. Sziļiupas M. D. II Tomai. Pustl. 1025 Aprašo apie lietuvių praeitį. Kiekvienam lietuviui naudinga apie tai žinoti. 3.00 Mythai pasakos ir legendos Zemaičių. Yra tai akvyiausios ir juo kingiausios senoviškos pasakos apie visokius stebuklus ir prajovus apie darbus gerų ir pikty dvasių, apie Launos, Laimės, Raganas, Vilkaikos ir t. t. 58c Mūsų dieles (kas vargina lietuvius). Parašė Žmogus 10c Našlaitė. Apysaka eitiems 10c Paveikslai. Dvi puikios apysakos. Parašė Zemaitė 15c Parsidovimas ir pelnas 10c Pasikalbėjims apie dangų ir žemę 25c Palemonas ir Girždota. Apysaka eilose. Iš senovės gyvenimo pa gai žmonių pasakų, senovės jtkė jimų ir savo fantazijos. 20c Puota. Nusiktas žiedas. (Vaizde liai iš gyvenimo) 10c Vargdieniai. Apysaka iš tikrų atsitikimų penktos ir šeštos dešimties 19-tojo šimtmečio. Parašė Aleksandras Fromas (Gužutis). Šzioj knygelėje apra šo apie baudžiavos laikus Lietuvoje, kaip ponai kankino Villius Tell. Drama penkinose ak tuose. Yra tai geriausias veikalas garsaus vokiško poeto Schillerio. Dramatišk j formoje aprašyta čia kova už neprigulmystę šveicarių prieš Austrijos jungų; darbai Svei carijos patriojų, tarp kurių svarbiausiu buvo Villius Tell. 30c Žemių dieles Apysaka M. Radze vyčionės, iš mūsų gadyne Lietu voje. pustl. 228 50c Žmogus. J. Aukuratero apysaka. Smagi apysakaitė pasiskaityt. Pustl. 40. 15c Žmones. Apie Lietuvos uba gų gyvenimą ir jų balių. Di dei akvyra ir juokinga 50c

J. J. Paukštis & Co. 120 124 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Nauji Tautiški Paveikslai Naujai atspausdinti, labai gražūs. 1. Didis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas. 2. Didis Lietuvos Kunigaikštis Keistutis. 3. Didis Lietuvos Kunigaikštis Algirdas. 4. Didis Lietuvos Kunigaikštis Gedeminas. Paveikslų miera 22x28 eolių. Prekė 35c. koznas. Paveikslas revoliucijos Lietuvoje, didumas 22x28. Prekė \$1.00. Lietuvos mapa, didumas 8x11. 5c Pinigus prisiusdamas adresuok: J. J. PAUKŠTIS & CO. 224 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

VILNIAUS ŽINIOS

Pirmasis lietuvių dienraštis. Isteigėjas Petras Vileišis. 1 Lapkričio pereity metų pasamdytas 5 metams leisti vardu „Jonas Vileišis, Stanislovas Mutulaitis ir Ko.“ ir tapo paverstas be partijiniu pirmėivių dienraščiu. „Vilniaus Zinios“, eskaltant nuolatinių redakcijos narių, rašo ir pažadėjo jias aasyti: dr. Petras Avizius, Andrius Bulota, Daitrus Daglius, dr. Kazys Grinius, J. Glinius, Pet. Leonas, A. Karvelis, (pseudon.), Gabrielė Petkevičaitė, Jurgis Szaujis, dr. J. Stangailis, Zymantė-Zemaitė, Ant. Zmuidzina vėlius ir dr. Ant. Vileišis. Laikas panaujnti „Vilniaus Ziniu“ prenumerata 1908 m. Pinigai reikia paskubinti pristyti, kad netuštė sugalbitis dienraščio pristatimas, nes metų pradžioj dienraščio estimuliacinėj atitanda daugybė darbo laz priezasties pnumeratas panaujntiu. Artimiausioje ateityje dienraštis bus padidintas ir bus spaudinamas didesniemis raidėmis, kad palengvint jo skaitymą. Visiems užsienio prerumeratoriams bus siunčiamas kasdien. „Vilniaus Ziniu“ kaina prisiučiant: Mėnesiams.....12 6 3 1 Vilniuje ir visoj Rusijoje.....6 r. 3 r. 1.50 k. 50 kap. Užsienioje.....12 r. 6 r. 3 r. 1 rub. Pasarga: Kadangi dienraštis pereitais metais tris mėnesius nebuvo siunčiamas, todėl visi prenumeratoriai, kurie buvo isimokėję už visus 1907 metus, gaus dienraštį iki 1 balandžio. Tokiems prenumeratoriems už 1908 metus reikia prisistyti pinigai tikrai už devynis mėnesius. APSKELBIMAI: Už petito eilutę arba jo vieta: prieš tekstą 30 k.; po tekstą 15 k. Už apskelbimus, įdejamus laikraštini ka'po prieda j avertinčius ne daugiau 1 loto ekz.—imama 8 rb., už 1000 točių priedų, už kiekvieną sekantį lotą po 2 rub. 50 kap. Pinigus už dienraštį ir apskelbimus reikia siųsti estuo adresu: „Vilniaus Ziniu“ adm., Jurgio pr. 14, b. 2, VILNIUS-RUSSIA.

Puikus Hotelis

Kaz. Milišausko,
Laikau visokius gėrymus, kaip
tai: Alų, degtinę, visokį vyną
portejį ir kvėpencius Cigaras.
Prieš tam laikau kriaučystę
Steliuotus siutus dirbu pagal ve-
lianse madą, už prienamą prekę
Roikale nepamirškite savo lietuvių
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
(Priešais Central Dyka)
Hotelis žemai, o kriaučystė ant viršaus.

Mėsinvocia

Užlaikau kasdien šviežią mėsą, kiaulieną, veršieną, jautieną, avinėnų kumpiai švieži rukyti, dešrų visokių galima gauti dideliam pasirinkime visi pas A. Adžgaucka
204 Main st. PLYMOUTH, P.A.

60 YEARS' EXPERIENCE
PATENTS
TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS & C.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. HUBBARD, ROBERTSON & COMPANY, Patent Attorneys, 319 Broadway, New York, N.Y.

Scientific American.
A handomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year in advance. Single copies, 10 cents. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

Nauja Krautuvė
Nesupranantis visados užmoka brangiaus; jeigu galima tavorą pasi- jėkt už pusį prekę.
Ateikite ir persiliudykite! Laikrodėlių, lencingėlių, žiedų, armonikų, Ateikite in mus krautuvę prieš City
A. E. Rakocy,
31 E Market street Wilkes Barre, Pa.

LIETUVYS ADVOKATAS

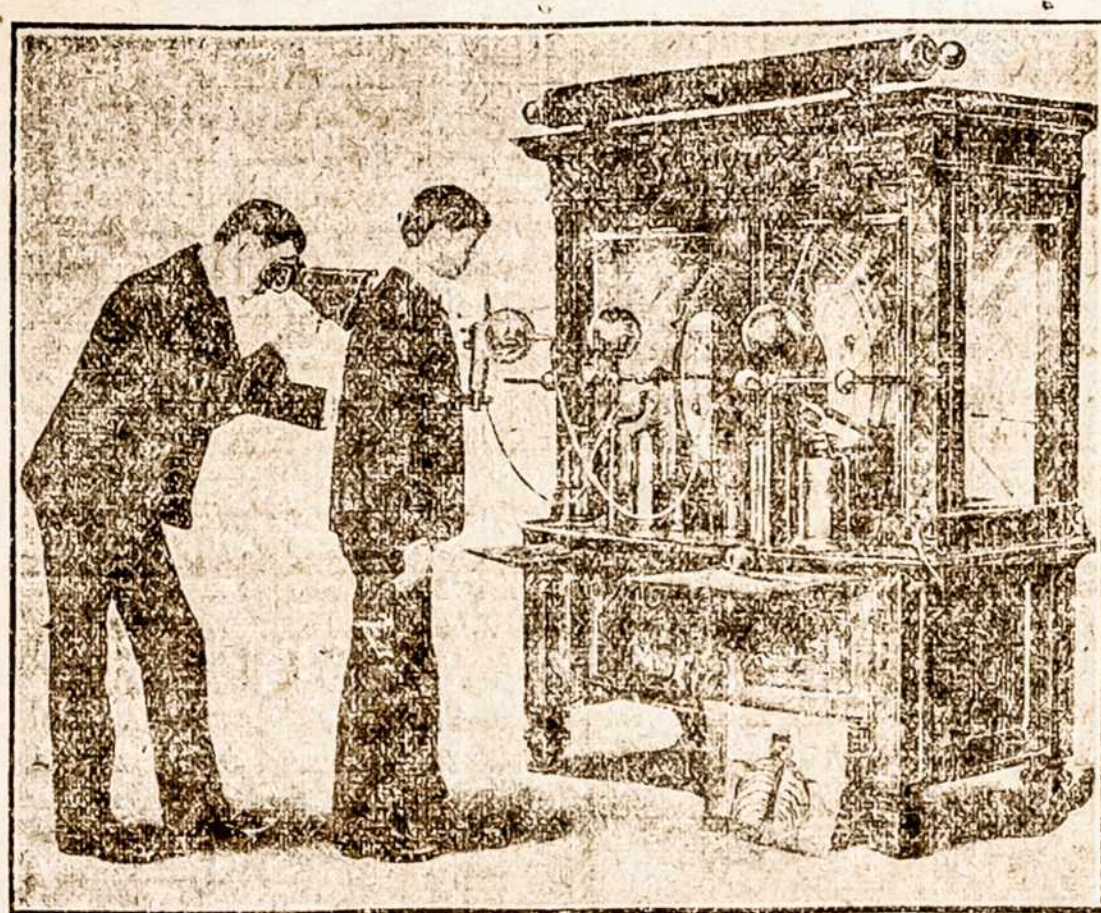
Jonas S. Lopatto,
Pabaigęs Pensilvanijos Universitetą, atidarė Office rumsse 15-17 ir 19 Laning Building, Wilkes-Barre, Pa. Užsilnu varmu prouy visuose suduose. Office Teleponas naujas 39. Residencijos „ „ 1218-R.

Beli Phone 285 R. Brady.
Grassel & Bahme,
Perėjimas nuo Charles A. Grassel, Sr. Laikau krautuvę, Kerpėtu, Kljonų, sieninių popierių ir teip toliaus.
1506-1508 Beaver Ave.
ALLEGHENY, PA.

HOTELIS A. NATAUCZIO,
218 E. Main Str. PLYMOUTH, PA.
Puikiausią srieklą, vinas, skanus alutis, porteris, Elius ir kvėpentis cigarai.
Atsilankykite pas savo tautieji A. NATAUČI.

PLYMOUTH NATIONAL BANK,
East Main st. Plymouth, Pa.
KAPITOLAS.....100.000
PERSIVRSZIS.....20.000
Tris procento mokame ant padėtu pinigų. Bus ismoketa ant kiekvieno pareikalavimo. Geriausie uztikrinta uždeliszka banka.
Jonh R. Powell, Prezidentas.
John J. Moore, Vice-Prezident.
R. J. Faust, Jr. Kasierius.

ADRESAI
CENTRALISKY VIRŠININŲ „TĖVYNĖI“ MYLĖTOJŲ DPACGYSTĖS
Prezidentas — M. Paltanavyčius, 15 Millbury st. Worcester, Mass.
Sekretorius — A. Ramanauskas, 122 Essex st. Lawrence, Mass.
Kasierius — L. M. Kazunas, 107 S. Main st. Shenandosh, Pa.
Knygius — J. Simanavyčius, 331 Barnes st. Plymouth, Pa.
Literatiziskas Komitetas:
J. Baltrušaitis, 1418 S. 2-nd st. Philadelphia, Pa.
Dr. F. Matulaitis, 138 Bedford Ave. Brooklyn, N.Y.
V. Szilakys, 119 E. Centre st. Shenandoah, Pa.

Lenkiškas gydytojas iš senos tėvynės yra savininku, sugabiu elektrisku naudingų masinų, kaip matote ant paveikslu, kur atėjus pas ligonį peržiuri ir atranda ligą ant kurios serga.

Ypatingai išgydymą visų užsisenėjusių ligų kromišku, vyrų, moterų ir vaikų. Jeigu esate serganti ir reikalaujete daktariškos pagalbos tai nesiduoikite netikriems gydytojams, kurie garsinasi duoda rodą, dovenai, tik už gyduoles turį užsimoket ir tokiu budu išvilioja nuo \$3000 iki \$10000.

Aš praktikuoju su pasisekimu jau daugelis metų ir užsipelniau simpatiją ir prielankumą su savo geru pasielgimu, o kas svarbiausia del mūsų žmonių tai su pigumu. Negalima užtikrinti arba gvarantuoti, kaip kiti kad daro del ištraukimo pinigų, bet galite būti užtikrinti, jeigu yra išgydoma liga, tai išgydau kiekvieną tuojaus be užvilkinimo ir didelių iškasčių. Duccu ir nepaprastas gyduoles, kurios pargabentos iš seno kraujaus specializiskai.

Kurie serganti negali asabiškai atsilankyti tai rašykite laiška aprašydami savo ligą ir skaudėjimą, tada aprašikiu išgydymą ir kaštus išgydymo jeigu ligonis tinka ant to, tai tuojaus pasiūniu gyduoles ir reikalingus daiktus del ligono ir aprašome vartojimą gyduolių. Išgydė jau ne vieną mano gyduoles, tą liudija laišku padėkavonės gautos nuo tautiečių. Gydaui teipgi patrukima, rupture be operacijos ir pertraukimo darbo.

Nesiduoikite apgaudinoti aptiekioriams, kurie sau duoda vardą daktaro ir gydo kaip daktaras. Ligoniai nesijausdami geriau kreipiasi pas daktarą, su kuriuo daktaras turi daugiau darbo negu su ligoniu, kuris tiesiog kreipiasi pas daktarą. Ligai užėjus nepamirškite, kur savo kalba galėsite susikalbėti.

43 S. WASHINGTON st. WILKES-BARRE, PA.
Europiškas ir Amerikoniziskas elektriziskas gydymas.
Valandos: nuo 8 iki 10 ryte; nuo 12 iki 4 po piet; vakarsis nuo 6 iki 10.
Naujas Teleponas 1005. Senas Teleponas 650B

Revoliucijos Paveikslas
„Prie Liosybės“, didelis paveikslas, 22 ir 28 colių, perstato atsitikimą Lietuvoje 1906 m., kaip revoliucionieriai drasko maskolizką konceleriją. Labai dailus paveikslas pilnuose dažuose, su žaliuojančiais laukais ir molynu dangumi ir tt. Tokio lietuvisko paveikslu da niekur ne a. Reikaliningi agentai. Prekę 1 doleris. Adresukit: Lithuanian Art. Association, Bx 133, Shenandoah, Pa.

Lietuvizskas Ziegormeistras.
Szuomi uzsiumu jau 18 metu.
Pranesu visoms lietuvims, kad uzdejon didiele kranuvę visokių dizegorėju ir žiedų: kapo tai, iskerozijų sieninių, kiseručių, četo ai ir vyrosių ir moterų su grotomis kvėpavimo ir tt. Visokių žiedų sieninių ir seip, tosiu vartojama ir meginose a dideliam puostinimui ir už pefinimą prekę. VISOKIŲ MUZIKŲ IRANŠKIŲ.
Skrėpikų, armonikų, stonų, kleronų, britvų, dnu knepinų masyvų ir parasonų. Taipogi dizegorėju pateisau.
M. MINKUS,
kampus Hancock ir 236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.

Lietuvizskai--Lenkiszka Banka
Parduoda Laivakortes isz Amerikos į Europą ant geriausių Laivų, Hamburg, Rotterdam Bremen, Antverp Havra Liverpool, Neapol ir tt.
Parduoda tikietus visais miestus visam sviete.
Siunčia pinigus į visas svieto dalis greitai ir už pigiausių prekę. Perka, parduoda ir išmaino visokius pinigus paga, dienos kursą.
Atlieka visokius reikalus senam kraszte. GALIMA SUSISNEKĖT LIETUVISKAI ir LENKISKAI.
Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedėlidieniais nuo 9 iki 12 ryt
A. HURWITZ,
100E. Main str. 42 E. Market Str. 203 Lackawanna Ave
PLYMOUTH, PA. Wilkes-Barre, Pa. SCRANTON, PA.
33-35 Graham Ave. Brooklyn, N. Y.

Martus & Symont,
302 Broadway, New York City, N. Y.
Sveikata ir gyvastis. Del užlaikymo geros sveikatos žmogus turi valgt 5 kartus ant dienos, visada tuom pat laiku, geriant gėrymus o ypatingai degtinę, visados gerk iš bonkes kokią čion matai, t. y. seniausie sriekla Suv. Vals. pradėta 1812 m. ir pripažyta per geriausius daktarus už gerą. Jos pardavikas A. M. Martusevičius nuo pirmos Apriliaus pasiliko savininku drauge su J. Symatu, teipgi lietuviu. Kreipiantės su reikalu adresuokite:
KAS MELIAUSE SIAM SVIETE?
Sveikata ir gyvastis. Del užlaikymo geros sveikatos žmogus turi valgt 5 kartus ant dienos, visada tuom pat laiku, geriant gėrymus o ypatingai degtinę, visados gerk iš bonkes kokią čion matai, t. y. seniausie sriekla Suv. Vals. pradėta 1812 m. ir pripažyta per geriausius daktarus už gerą. Jos pardavikas A. M. Martusevičius nuo pirmos Apriliaus pasiliko savininku drauge su J. Symatu, teipgi lietuviu. Kreipiantės su reikalu adresuokite:
KAS MELIAUSE SIAM SVIETE?
Sveikata ir gyvastis. Del užlaikymo geros sveikatos žmogus turi valgt 5 kartus ant dienos, visada tuom pat laiku, geriant gėrymus o ypatingai degtinę, visados gerk iš bonkes kokią čion matai, t. y. seniausie sriekla Suv. Vals. pradėta 1812 m. ir pripažyta per geriausius daktarus už gerą. Jos pardavikas A. M. Martusevičius nuo pirmos Apriliaus pasiliko savininku drauge su J. Symatu, teipgi lietuviu. Kreipiantės su reikalu adresuokite:

IR VEL 100 TUKSTANCIŲ ISZLEISTA

LIETUVIŠKOS Daktariškos KNYGOS
VADOVAS IN SVEIKATA
Didžio 208 puslapiu

Nes pirmomis pe 50 tukstančių laidas; kaip bitė: lietuviai išnešioje — pe visą pasauli knygas.
NAUJA paskutinė 100 tukstančių egz. LAIDA, su daug pridedimų ir išaiškinimų, apie visokias ligas; kaip buti sveiku, nuo ligų apsisorgėt, išgydyt ir žingėdžių paslapybių žmogaus gyvenimo — pripildyta
Direktorius Collins NEW YORK Medical Institute.

VADOVAS IN SVEIKATA parasyta aiškio kiekvienam suprantančioj kalboje. TA KNYGA yra naudinga vyrams ir moterims, seniems ir jauniems, sveikiems o labiausie sergantiesiems. ŠITA KNYGA pe šikaites, netik mokes, kaip buti sveiku, nuo visokių ligų apsisergti, bet ir daktariškam moksi apsisivies, o ir žinoti kur ir kaip išsigydyt serganties. „Vad. in Sveikata“ apimt mokslisku išausimimu, net su pa- peiltais parodo, subudavojiimo žmogaus visas paslapybes, lygri plačiai aprasyta vyrų ir moterų lytikiskas gyvenimas ir abiejų pusų, kaip darosi ir kaip buti laimingu.

KAD VADOVAS IN SVEIKATA didiele knyga, tik perskaites ja, viska galėsi atrasti. **DOVANAI** ja kiekvionas aptures, kuris atsivis tik 10 centų markėms prisimintimo kaštus.

Jei TEIP SERGI, kad be tikrų gerų vaistų ir be SUMANUS DAKTARO, negali būti išgydytas, tai COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTAS didžiausias ir seniausias Amerikoj, pasekmingai visokias ligas isz dū, nos, jame darbuojasi daktarai specialistai ant visokių ligų ir vartoja geriausius, tinkamus gyduoles, peradėjimui ligos, — su seikia sveikatai pagelba, atsiskukus nusiobskai ir aprašant (dietetikais) ligų-gesveikimams, per lai ka.

Kad apsimta, tai ir išgydyt VERUS ir MOTERIS, senis ir jaunas nuo visokių ligų.
KAD TAS INSTITUTE pasekmingai visokias ligas, prarastas, užsūdintas ir paslaptas užsikrošimams išgydyt tai liudija patų gydytū laiskai, patel daleidimū is daugio talpianame nors leista.

Išgydyta nuo už- sendintos ligos skaudingos nosies, baltųjų, ir dieglių, vidu- ruose ir stovose ki- ti daktarai neisten- go išgydyt.
Agnieszka Daškienė
Now Rockford, N. Dakota.

Mylimas Dr. SPECIALISTAS.
Dekingas esu už visus, tu- rie mano isgyde nuo abelo nusi- bojimo ir jautis visą gyvenimą. Klau- dyt nori, ota geriamie sveritės vi- ses busis, netaikomoms, bet vo- ledimams. IT broliu sverituzose at- tikimose, mouturi tykra išgydymū kad kreipitisi prie jus ir kad vis- kiem be pasukimo daktarims pinigų be mados nemotyti. Dar- ba esu sveikas ir drimas ant visų daju kuno — jus vardu visiem garsiniuj laikydamas pagėdovū.
S. A. Karulis
719 O'Fallen st. St. Louis, Mo.

Gerai sirgus intsu vidiuriu lieta, skaud- jimo kojos, rankos ir samarionas plu- vū ir nesiekimū- ko, o jūmus slyp- lavimū.
Kas dūis dekingas ir prisimta paveik- sia.
Juozas Nikolis
351 Cypress ave. Johnstown Pa.

Gyduoles visada lampa pritaikytos kiekvienam sergančiam specializiskai — atūis asabiškai ar lai ka atsilan- kus. Gyduoles išsimūtam, po visa Amerikā ir kitas dalis pasaulės. Slapybė užtikoma. Rašant adresat:

The Collins New York Medical Institute
140. WEST 34 STR. (arti Broadway) NEW YORK N. Y.
Dėlei atsilankančių asabiškai Office adaras kasdien nuo 10 isz ryto iki 5 po piet; sventadieniais nuo 10 iki 1 val.
Dr. R. MELKE, rupoitojasis gydytojas Institute.

17 akmenų Railroad Laikrodėlis.
Pardūtas pagal patikla plo- simą, aukštumas 25 metū, liudija viduriu geriausie fei- sūcionaliai laivų rodo ir gra- zineses. Gerai dūiet patūrlis, visai dūiet gvarantuoti, ge- riausios rases akmenų GVARANTUOTAS ANT 20 METŲ.
Laikrodėlis suvako už- kamias ir nustatomas „Plink- tūs“ tarnaujančioms ant ce- lezinis, reikalaujančioms tikro laiko. Mės užtikrinamo geriamū laikrodėlio ir užtikimo tamistai, prieš- sūis C. O. D. už \$25 užmokėme bite adresū pri- siuntimā ir dūiesime tamistai ant ekspreso be- ziaminoti. Jezu tamistai laikrodėlis nepatike no mokes ne cadu. Dū dūimo prie kreivionū laikro- džio dūiet patūrlis ant smūta, moterissa ar virškie- rtozei. Jeigu pirksis seis laikrodėlius sykiu dū- sime vieną lai rodetį. DYKAI!
L. A. FRETHER & Co.,
32 Dearborn Street Chicago, ILL.

M. ROSENBAUM
Geriausie del Lietuvių Agentura ant visos Philadelphia.
Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIŲ į visai dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susišnešimus kiek- vinoj' dalyje svieto ir siunčiam pinigus greitai ir pigi.
Susišnekam visokiose kalbose. Pinigus priimam ban- kon ir išmainom. Visame duodam prietelišką rodą.
Musų Officeas 609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.

Teleponas 8 S.
P. V. Obiecinas & Co
Cor. 12-th and Carson st., S. S. Pittsburg, Pa

In 7 dienas per marias
Parduoda Laivakortes, siunčia pinigus ir da- viernastes į visas dalis svieto.
Pardūdam Laivakortes, lencingėlius, žiedus mašinellas gromatomas deimot \$4 iki \$100.
G. J. JESZMANT,
171 N. Main st. Pittston, Pa.

Dr. O'Malley iszaiszkina priazasti pasekmingo gydymo.
ISZSIVERŽIMAS.
VERIKOSELE arba n-tikrasis ISZIVERŽIMAS. HYDROCELE arba vandeninis ISZIVERŽIMAS. PUČZKAI ir visokios UODOS LIGOS.
Be jokios operacijos, skaudėjima, ar apleidimo savo kasdieninio darbo.

LIUDININKAI ISZGYDYMO.
1 Delto—kad joje neskaudantis isz gydymas yra naudojamas per 25 metū, ir likos iširinėtas per daugel metų, o teip vadimū išsiverzimo Speciali- stai stengies naudot ir sekt paskui jį.
2 Delto—kad jisi jau išgydė 12,000 ligonių, daugelis atvaževisių is toly- mių šalių del išsiverzimo ir psekimin- gū išgydė su savo išradimu.
3 Delto—kad jisi gali medegiziskai ir profesionaliziskai užtikrint koją, pradžėjimą kuri duoda del savo li- gonijū, o givendamas ir praktikuoda- mas terp ju 25 metus yra geras liu- didijimas apie jo tinkumą.
Su tokiom prėzestim ir liudijimais ar da vilkintumet atisaukt pas Dr. O'Malley kuris jus Egzaminavus už dyki ir pas- kys kas jums kenkia ir kaip apsigi. Geriat pasinaudot is 25 metines praktikos ir nustot jė- kot pagalbos kur kitur, kurie jus atpaudins ir nieko negelbes jūm.
PASIKALBĖJIMAS DYKAI—YPATIZSKAI AR HER PACZTA.
Atsiusk adresą, o prisimsim knygtę su abrozeliiais apie išsiverzimą užp- dėtytam koperte.
Dr. O'Malley's Medical Officeas.
158 WASHINGTON ST. WILKES BARRE, PA.
Kur galima susikalbėti Lietuvizskai, Lenkizskai ir kitoms kalboms. Bronzius Office 184 Wash- ington Ave. Scranton, Pa. Kur Dr. O'Malley gali matyt pėtyzėjimū ir subatom nuo 2 iki 8 popt.

Isidor Glou.
Pardūdam laikrodėlius sieninius ir kseniusius vyriškus ir moteriškus, žiedus, bransioetas epilpas ir visokius antikinis dūiktus, telpi už- ilium ju taisyms. Viskas už pigiausių prekę.
102 Main st. Plymouth, Pa.

Antanas Staszauckas
Laikau puikioje vietoje Salluna, užsilks at- nansius gėrimie ir krepončius Cigaras. Lie- vū nepamirškite atsilankyti pas savo vėsiatū.
No. 2 Cor. Nesbitt ir Broadway st. EAST PLYMOUTH, PA.